

Studiefrämjandet Stockholms län
Verksamhetsberättelse 2018

VÅR VISION:

Studiefrämjandet är en frigörande kraft för människors möjligheter – i ett samhälle med respekt för naturens och kulturens mångfald.

Innehåll

Folkbildningen en förutsättning	4
Styrelsen	5
Uppföljning mål 2018	6
Samhälle och mångfald	8
Kommunsamarbeten	10
Natur, djur och miljö	14
Samarbete med medlemsorganisationer	14
Kultur	18
Musik	19
Dans	21
Konst	23
Scenkonst	25
Spelkultur	26
Fritidsgårdar	27
Konstskolan Basis	29
Kurser	30
Ledar- och föreningsutveckling	32
Kvalitet och personal	34
Ekonomiskt resultat EC	36
Verksamhetsstatistik Daniel	39

Folkbildningen en förutsättning

För 150 år sedan satsade Sverige stort på folkbildning. Med detta menade man inte i första hand utbildning och kunskap. Nej, som Ellen Key uttryckte det: "Bildning är det som man har kvar efter det man glömt allt vad man har lärt." Det handlar alltså om livslång medvetandeutveckling. Det var tider av förändring med växande industrialism och en modern demokrati kunde växa fram. Här fanns en önskan att vi alla kunde hitta vår "inre kompass" och välja bort den auktoritära staten. Man träffades i olika sammanhang och förkovrade sig i olika ämnen. Men det viktiga var att man möttes i grupp och stötte och blötte. Dialogen, samtalet och därmed förmågan att känna empati och tillit utvecklades.

Vad kan vi lära oss av detta idag, när teknikutvecklingen och klimatförändringar driver på igen, och vi nu står inför en – minst – lika stor samhällsvälvning som då? Folkbildningen är minst lika viktig för framtiden som den varit hittills. För att nå de globala målen i Agenda 2030 och en hållbar utveckling är folkbildningen en förutsättning.

Ola Bixo, Verksamhetschef

Studiefremjandet och de Globala målen, Agenda 2030.

FN:s har satt upp 17 Globala mål för hållbar utveckling för att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter i världen, främja fred och rättvisa och lösa klimatkrisen. Det kan tyckas stort, men var och en av oss kan göra skillnad. Det är på gräsrotsnivå som hållbar livsstilsförändring sker och vi kan alla göra något. Folkbildning är ett oerhört starkt redskap i detta arbete. Genom kunskap om natur, kultur, miljö och samhälle kan vi fatta kloka beslut i vår vardag och engagera oss för en bättre värld. Alla folkbildande aktiviteter som vi erbjuder och som engagerade människor skapar med oss, bidrar till att nå de Globala målen.

Styrelsen

Det är med stolthet och glädje som vi härmed lägger fram årsberättelsen för 2018. Året har varit fyllt av aktivitet och folkbildning med stor bredd och mångfald. Våra lokala medlemsorganisationer (MO) har bidragit med mycket verksamhet, inte minst i Tensta/Rinkeby där vi sett stort engagemang under året.

Vårt dotterbolag, Hamburgerbryggeriet AB, har gjort ett bra år. Det har blivit ett väletablerat företag som har en rik och mångsidig verksamhet, som ger oss möjlighet att erbjuda några av Stockholms mest attraktiva folkbildningslokaler. Vi ser dess utveckling an med stor tillförsikt.

Årsmötet hölls 24 april i Bryggarsalen med Ragnar Santesson från Friluftsförbundet som mötesordförande. Mötet startade med högläsning av Majgull Axelssons text ur boken Handbok för demokrater, och följdes av dans på samma tema.

Invigningen av demokratikampanjen, #Vi måste prata, ägde rum i Brygghuset med Studieförbunden i samverkan och folkhögskolor som deltagare, och har därefter varit ett återkommande inslag under året.

Det hölls också en debatt i Rinkeby Folkets hus kring ämnet "Att gå och rösta" och efter valet hade vi en temakväll kring folkbildningens betydelse för vårt samhällsbygge och utveckling sedan 1800-talet.

I år har vi uppnått en helt jämställd styrelse, dvs lika många kvinnor som män. Till styrelsen kom personer från tre nya medlemsorganisationer att bidra till utvecklingen av vårt arbete. Idag finns Jägarförbundet, Kennelklubben, Koloniträdgårdsförbundet, Brukshundsklubben, Sverok, 4H, Friluftsförbundet, Sportfiskarna och Somaliska föräldra- och modersmålsföreningen representerade i vår styrelse. Vi hoppas få igång ett ökat samarbete med våra medlemsorganisationer.

Styrelsen har haft sju styrelsemöten under året. Vi har också deltagit i planeringsdagar med personalen, vilket lett till en fördjupad kunskap kring verksamheten.

I Finntorp i Nacka utvecklar vi nu vår lokal till ett center för våra medlemsorganisationer inom djur och natur. Vi kan konstatera att vi under året har haft verksamhet i alla våra 26 kommuner.

Vi vill slutligen rikta ett stort tack till alla anställda för ett gott arbete under året. Vi ser fram emot ett nytt verksamhetsår med många nya idéer och projekt.
Stockholm mars 2019

Styrelsen för Studieförbundet Stockholms Län

Avdelningens styrelse

1 jan–24 april 2018

Ordförande

Inger Grape-Burns

Vice ordförande

Göran Ottosson

Ordinarie ledamöter

Lena Lundin
Ragnar Bergståhl
Nina Högberg
Leif MalmLöf
Mats Mårtensson
Örjan Sjödin

Ersättare

Lars Persson
Nassir Abdullahi

Personalrepresentanter

Anna Hammar (ordinarie)
Ingrid Rogblad (ersättare)

Revisorer

Ord. auktoriserad revisor
Lena Johnson, Grant Thornton
Marcus Jonasén, Grant Thornton (ersättare)

Ord. förtroendevald revisor

Dag Rådström
Lars Broberg (ersättare)

Valberedning

Jan Finnborg, sammakallande
Olivia Kiluk
Ann Carlsson

Avdelningens styrelse

24 april–31 december 2018

Ordförande

Inger Grape-Burns

Vice ordförande

Göran Ottosson

Ordinarie ledamöter

Lena Lundin
Inger Ekrem
Nina Högberg
Leif MalmLöf
Mats Mårtensson
Therese Palm
Ulrica Otterling

Ersättare

Lars Persson
Nassir Abdullahi

Personalrepresentanter

Anna Hammar (ordinarie)
Ingrid Rogblad (ersättare)

Mål med verksamheten, att nå fler

Planerade mål:	Utfall:
Vårt mål för år 2018 är att ha en fortsatt stor volym och bred folkbildningsverksamhet med ca 400 000 studietimmar och 10 % ökning av unika deltagare.	År 2018 blev resultatet 476077 studietimmar. 12444 unika deltagare, vilket är en marginell ökning.
Vi ska rapportera verksamhet i samtliga 26 kommuner i länet, 15 av dessa ska ha mer än 2000 timmar och minst 100 unika deltagare.	Vi har haft verksamhet i länets samtliga kommuner och i 13 stycken har vi haft över 2000 timmar och minst 100 unika deltagare.
Vi avser att öka antalet kulturprogram med 10 %.	Vi har ökat med 587 kulturprogram under 2018, dvs en ökning med 23%.
Under året gör vi en särskild satsning för att öka antalet kurser och unika deltagare med 10 %.	Under 2018 startades ett kursutvecklingsprojekt i syfte att tillvarata vår befintliga personals breda kompetenser på olika områden. Fram till årsskiftet har vi gjort en mindre ökning och projektet förlängdes och fortsätter 2019.
Vårt långsiktiga mål är att ha en jämn könsfördelning inom musikverksamheten. Andelen kvinnliga deltagare inom musikverksamheten totalt ska öka med 5 procent under 2018.	Vi har gjort en mindre ökning under 2018 med ca 1,5 % men vårt långsiktiga mål kvarstår.
Vi ska under året öka antal L1-utbildade som motsvarar det som kallas Steg G hos Folkbildningsrådet. Vi utbildar 400 personer under året inom L1-L3. 85 procent av de utbildade som svarar på enkäten ska vara nöjda deltagare.	Ca 90 % av de svarande är nöjda med utbildningen. Under 2018 deltog 367 personer i L1-L3
Vi anordnar kurser och workshops inom ämnen som efterfrågas av våra cirkelledare, deltagare och medlemsorganisationer, t ex ekonomi i föreningen, sociala medier, att leda ideella rätt, föreningskunskap på distans och konflikthantering.	Under 2018 har drygt 690 deltagare varit med i allt från ledarutvecklingskurser till Hjärt- & lung-räddning.
Vi jobbar med uppföljning av deltagarnöjdhet via en digital utvärderingsenkät för samtliga som gått en betalkurs eller en kurs i ledar- eller föreningsutveckling. Vi har som mål att öka svarsfrekvensen för kursdeltagare på betalcirklar med minst 50 procent. Varje verksamhetsteam gör dessutom minst en undersökning vad gäller nöjdhet kring cirkelverksamheten.	Under 2018 har vi gjort utvärderingar på plats direkt efter avslutad ledarutbildning och därmed fått in ett betydligt större antal svar. Majoriteten av deltagarna är mycket positiva. Vi har också gjort en cirkelledarundersökning där 89 % är nöjda med hjälpen de fått och samarbetet med sin verksamhetsutvecklare.
Vi fortsätter att höja etik kunskap och kvalitét i folkbildningsarbetet. Intern kontroll genom "fyra ögons princip" på all verksamhet och dessutom systematisk granskning genom stickprovskontroll är viktiga redskap i kvalitetsarbetet. Det följs av diskussioner i personalgruppen, internutbildning och kvalitetssäkrade arbetssätt.	Vi fortsätter konsekvent med att genomföra fyra ögonsprincipen på all verksamhet samt kontinuerliga samtal vid verksamhetsmöten och konferenser.

“Det har givit min förening möjlighet att bedriva sin verksamhet vilket är ovärderligt för såväl ledare som deltagare.” Citat från cirkelledarenkäten:

Planerade mål:	Utfall:
I Nacka kommun driver vi en musikskola för barn och unga 7–19 år som är auktoriserad av kommunen. Här introduceras folkbildningens pedagogik hos ungdomarna vi möter. Vi önskar öka antalet elever med 5 % under 2018.	Tyvärr tappade vi deltagare även i år och då situationen blev ekonomiskt ohållbar har vi tvingats avveckla musikskolan i Nacka.
Vi har tre ettåriga heltidsutbildningar på Konstskolan Basis, som är under statlig tillsyn. Vi fortsätter att utveckla dessa och utvecklar även varumärket Basis i övrigt.	Basis är nu även en kulturell mötesplats med alltifrån kurser, event, workshops och föreläsningar, öppet för alla.
Vi genomför angelägna uppdrag och projekt som är finansierade av Arvsfonden, länsstyrelsen, kommuner och stadsdelar, exempelvis Älskade barn, Demokratiodling, Naturen på lika villkor och Snacka jämnt	Under 2018 ingicks ett avtal om Idéburet Offentligt Partnerskap med Rinkeby Kista Stadsdelsnämnd om föräldrastödande verksamheter. Detta innebär att vi fortsätter, fördjupar och vidareutvecklar vårt samarbete kring verksamheterna på ett mer långsiktigt sätt. Projekten Demokratiodling och Älskade Barn i Skolan har avslutats under året och ARTmovement och Be Change har startat upp.
Vi budgeterar ett ekonomiskt resultat om ca -735 000 kr. Det är ett planerat underskott där vi förstärker personalen för att nå ut till fler unika deltagare, bland annat genom att utveckla kursverksamheten i hela länet, samt nå nya grupper som normalt inte nås av folkbildning samt öka kvaliteten i arbetet.	Vårt planerade underskott blir något större än beräknat – se sidorna med ekonomiskt resultat.
Starkare demokrati I vår roll som partipolitiskt- och religiöst obundet studieförbund stöder vi öppna mötesplatser och diskussioner kring dessa frågor. Vi uppmanar allmänt till valdeltagande. Under året genomfördes olika samarbeten för detta.	Före valet anordnade Studieförbundet ett möte i Rinkeby om demokrati, på temat #vimåsteprata. Ola Bixo och TjiaTorpe ledde det mötet. New York Times’ var där och inleder sin artikel om det svenska valet med en kort rapport därifrån. I oktober hade vi ett spännande möte med Tomas Björkman utifrån hans bok The Nordic Secret i Bryggarsalen. Han ger folkbildningens historiska bakgrund för demokrati, och pekar på folkbildningens möjlighet för vår tids stora utmaningar. Det var som en del från oss i uppropet #vimåsteprata.

Uppfyllt mål
 Delvis uppfyllt mål
 Ej uppfyllt mål

Samhälle och mångfald

Verksamhetsutvecklarna inom Samhälle- och mångfaldsteamet har fortsatt att arbeta för en jämn och hög kvalitet i verksamheten, med regelbundna besök hos föreningar samt möten med cirkelledare och föreningsstyrelser. Totalt samarbetar vi och skapar folkbildande verksamhet och evenemang tillsammans med ca 200 etniska föreningar, både stora och små. De allra flesta finns på Järvaområdet men även i Skärholmen, Södertälje, Haninge, Huddinge, Järfälla, Upplands Väsby och Botkyrka.

Några exempel på givande föreningsarbeten

Föreningsträff

Den årliga föreningsträffen hölls som vanligt i Rinkeby Folkets hus och var mycket välbesökt. Drygt 70 föreningar var representerade. Alla deltog aktivt i både grupparbeten om vad Studieförbundet kan och bör bidra med och i allmänna diskussioner. Ämnen som togs upp var exempelvis digitala listor, ledarutbildningar och information om våra projekt.

Sommaraktiviteter för unga

Tillsammans med Arday Foundation genomförde vi en rad sommaraktiviteter för barn och vuxna i vår lokal i Tensta Träff, under perioden 20/6–14/8. Aktiviteterna var bland annat studiecirkel i olika ämnen för de unga samtidigt som föräldrarna deltog i olika inspirationsföreläsningar. Totalt deltog 47 barn och 80 vuxna i aktiviteterna.

”Somaliska Almedalen”

I syfte att inspirera till delaktighet och demokrati samt till valdeltagande, arrangerade vi i juli tillsammans med några av våra samarbetsföreningar tre stora föreläsningar om demokratis möjligheter. Inbjudna föreläsare var Mogadishus borgmästare Abdi-

rahman Yarisow, oppositionsledaren Abdirahman Abdishakur samt delstatspresidenten Ahmed Madobe. Uppslutningen var enorm och över 1000 deltagare slöt upp på de tre evenemangen som hölls i Tensta, Akalla och på Infra City i Upplands Väsby.

Inspirationsföreläsningar med boklansering

I samarbete med föreningen Röda havet bjöd vi i december in till en inspirationsdag på temat läsning. Flera somaliska författare deltog och dagen avslutades med en boklansering. Intresset var stort och deltagarna fyllde hela stora salen i Rinkeby Folkets hus.

Somaliska litteraturdagarna

Under sista helgen i februari 2018 var vi med och anordnade en Somalisk barnlitteraturfestival i Rinkeby folkets hus. Vi passade på att ställa 3 snabba frågor till vår verksamhetsutvecklare Abdirashid Hirsigueld om tankarna bakom festivalen och hur det hade gått:

Varför anordnade ni en Somalisk barnlitteraturfestival?

Vi fick frågan från vår samarbetsförening Röda havet om att vara med. Vi tyckte att idén var så bra så vi sa ja direkt.

Vad var ambitionen med festivalen?

Vi ville lyfta och visa mängden av somalisk barnlitteratur som finns.

Uppmuntra barn, unga och vuxna till att läsa och gärna tillsammans. Vi vill även få besökarna att prata och tänka på berättelser och litteratur. Hur man kan använda litteratur för att berätta om livets stora och små frågor, kulturella rötter, skapa och bygga sin identitet. Men framförallt så ville vi få våra besökare att drömma stort med hjälp av litteratur!

Vad sa besökarna om barnlitteraturfestivalen?

Att det hade varit jätteroligt! Om deltagarna själva fick bestämma så skulle vi ha en Somalisk barnlitteraturfestival varje dag, hela året om.

Somayapodden, 12 Shades of Honor

Somaya kvinno- och tjejjour startades av en grupp muslimska feminister. Under sommaren 2018 kontaktade de oss för att få hjälp i sitt projekt att spela in 12 podcastavsnitt kring våld i nära relationer och hederskultur. Podcastserien fick namnet *12 Shades of Honor* och ambitionen med den var att belysa våld i nära relationer och hederskultur men också att skapa opinion och diskussion samt spräcka fördomar och myter kring hedersrelaterat våld. I *12 Shades of Honor* beskrivs bl.a. det komplexa i att leva med skyddad identitet och glappet mellan verkligheten och lagstiftningens syfte och ambitioner.

Verksamhet för asylsökande och nyanlända

Svenska från dag 1 och Vardagssvenska

Under 2017 avvecklades många anläggningsboenden för asylsökande i Stockholms län vilket gjort att deltagarunderlaget för vår asylverksamhet kraftigt minskat. Regelverken för hur pengarna till dessa verksamheter får användas är omfattande och begränsande, varför det inte heller är möjligt att ta emot alla nyanlända som önskar lära sig svenska utan enbart asylsökande och nyanlända som fått uppehållstillstånd om de bor kvar på ett anläggningsboende. Dessa regler är svåra att förklara för deltagarna som ser sig om efter andra möjligheter till språkträning. Under 2018 har vi haft elva cirklar i svenska på olika nivåer med totalt 105 deltagare.

Tidiga Insatser för Asylsökande, TIA

Studieförbundet fick 2017 tillsammans med ABF, Sensus, Medborgarskolan och Bilda TIA-medel från Länsstyrelsen för att använda fram till december 2018 och för asylsökande och dem som fått uppehållstillstånd men bor kvar på anläggningsboenden.

Studieförbunden i TIA-projektet har delat upp inriktningen på verksamheten i olika områden. Studieförbundet har ansvarat för området "Hälsa" där delar av studiematerialet

VIDA – VÄLJ INKLUDERING, DELAKTIGHET OCH AKTIVITET

Välj Inkludering Delaktighet och Aktivitet (VIDA) är ett projekt som ska leda till social inkludering i samhället för nyanlända. I VIDA ska nyanlända få möjlighet att inom ramen för sina etableringsplaner eller kommunala åtgärdsplaner ta del av en föreningsaktivitet. I VIDA samverkar en rad aktörer för att skapa en modell för detta: kommuner, Arbetsförmedlingen och det civila samhällets organisationer gör gemensam sak under Länsstyrelsen i Stockholms ledning. Projektet finansieras genom Asyl-, migrations- och integrationsfonden, AMIF. I vårt län har projektet organiserats i tre noder; Stockholm (Stockholms kommun), Nod Nordost (Norrtälje, Vaxholm, Täby, Danderyd och Österåker) samt Nod Väst (Solna, Sundbyberg och Ekerö). Genom att ge nyanlända kontakter med det lokala föreningslivet kan de få möjlighet att öva svenska och få kontakter som kan leda vidare till jobb. Vinsten för föreningarna består bland annat i en möjlighet till nya medlemmar.

FÖRÄLDRARS DELAKTIGHET I BARNENS LÄRANDE

Studieförbunden har fått särskilda medel från Folkbildningsrådet för att arbeta med att öka föräldrars engagemang i barnens lärande, främst i socioekonomiskt utsatta områden. I särskilda studiecirklar och föreläsningar som riktar sig till föräldrar med barn i skolan har verksamheten bedrivits i Tensta och i Jordbro samt i Rinkebyskolan och Hjulstaskolan, två skolor som haft mycket låga skolresultat och som sökt samarbete med oss. I Rinkebyskolan har rektorn ställt upp som expertis vid en cirkelträff om betygssystemet i skolan och en specialpedagog fanns med vid en träff om hur man kan hjälpa barn med läs- och skrivsvårigheter. Vi har också använt studiematerialet *Älskade barn*, som många ledare är bekanta med för att stärka föräldrars delaktighet och ge alla barn samma förutsättningar så att skolan blir mer jämlik. 427 föräldrar har deltagit under 2018.

för *Älskade Barn* och *Snacka Jämnt* har kunnat användas.

I en referensgrupp bestående av ansvariga för asylverksamheten från olika studieförbund och Länsbildningsförbundet har vi utbytt erfarenheter och diskuterat utmaningar och strategier i arbetet med asylsökande och hjälpts åt att nå målgruppen samt hålla kontakt med ansvariga på olika myndigheter.

Kommunsamarbeten

Föräldraskapsstödjande verksamhet

Älskade barn är Studiefrämjandets cirkelmateriel för föräldrar i ett nytt land som vi har arbetat länge med i Stockholms län. Cirkelledarna är själva föräldrar med erfarenhet av att ha kommit nya till Sverige, med allt vad det innebär av att lära sig nytt språk, nya lagar och regler, ta till sig samhällsinformation, kultur, koder och normer och samtidigt ta hand om en familj. Studiematerialet grundar sig i FN:s barnkonvention och innehållet är utformat efter föräldrarnas egna önskemål.

En intressant kvalitativ forskningsstudie som beskriver och analyserar erfarenheterna från *Älskade Barn*-verksamheterna har gjorts av Gunnel Mohme, Fil dr i Barn-och Ungdomsvetenskap. I studien beskrivs hur del-

tagarna ser *Älskade barn*-cirkeln som ett sätt att lära sig mer om det svenska samhället snarare än en utbildning i barnuppfostran, precis som vi önskar att det ska vara.

”Genom mer kunskap om lagstiftning på områden som har med barn och ungdomar att göra får föräldrarna verktyg som hjälper dem att hantera de situationer som kan dyka upp i relationen till barnen och tonåringarna. Jag menar att det här är *Älskade barn*-cirkelns verkliga styrkor och att samtalen i cirkelns kan hjälpa föräldrarna att omdefiniera det de tidigare kan ha upplevt som risker, eftersom de har varit okunniga, till att känna sig trygga.” (S. 51 *Älskade barn*, Folkbildning med föräldrar i nytt land. En kvalitativ forskningsstudie av Gunnel Mohme)

Ledarna i våra *Älskade barn*-cirklar får vår grundläggande tvådagars utbildning med en ledarutveckling steg 1 och en dag om materialet samt kontinuerlig vidareutbildning och nätverksträffar med olika teman. Året avslutades med ett besök på Medelhavsmuseet för aktiva ledare, för att inspirera till att göra saker tillsammans med barn på fritiden i Stockholm, så att ledarna kan föra detta vidare till sina grupper.

Förutom studiecirklar erbjuds

även föreläsningar på olika teman utifrån deltagarnas önskemål. Vi har exempelvis arrangerat föreläsningar om barnolyckor i hemmet, droger och alkohol, tryggheten i Järva, socialtjänstlagen, pappans viktiga roll, neuropsykiatriska funktionshinder och privatekonomi.

”Jag kunde uttrycka mig på mitt eget sätt och blev respekterad för det.”

”Studiecirkeln gör att jag utvecklar mig som människa och förälder.”

”Jag fick dela mina erfarenheter till andra.”

Några citat ifrån deltagare på ledarutbildningarna på ”Älskade Barn”.

Under 2018 har vi tecknat ett treårigt samarbetsavtal – Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP), med **Rinkeby-Kista** stadsdelsnämnd kring föräldraskapsstödjande verksamheter, varav Älskade barn är en.

Inom ramen för detta samarbete kommer vi att vidareutbilda ett antal cirkelledare för att utöka och kvalitets-säkra verksamheterna och kunna låta föräldrarna få tillgång till ännu fler intressanta föräldracirklar. Vi vidareutvecklar också vårt samarbete med förskola och skola i stadsdelen för att nå många föräldrar i området med vår verksamhet.

I **Spånga-Tensta** har *Älskade barn i skolan*, ett samarbetsprojekt med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning och finansiering från Asyl och migrationsfonden, pågått sedan 2016. Projektet avslutades med en konferens och en politisk debatt under Järva-veckan 2018 med skolborgarrådet Olle Burell, oppositionsborgarrådet Lotta Edholm och två skolledare från Järva. Moderator var Alexandra Pascalidou, som samtidigt lanserade en bok om föräldrars betydelse – *Miljonprogrammets mammor*.

I **Haninge** arbetar vi tillsammans med kommunen i ett projekt som finansieras av Länsstyrelsen Stockholms län. Syftet är att främja barns och ungas trygghet, hälsa och utveckling genom föräldraskapsstödjande insatser riktade till nyanlända och asylsökande föräldrar, varför *Älskade Barn* har sin naturliga plats. Projektet vill också stärka lokala idéburna organisationer i stödjande verksamheter till målgruppen och utveckla nya arenor och mötesplatser för familjer samt motivera föräldralediga kvinnor till SFI- och andra studier.

I rekryteringen av ledare och deltagare har vi samarbetat med flyktingmottagande enhet, SFI, familjecentraler, föreningar samt via skolorna för att få kontakt med föräldrar. I projektets första fas har 37 cirkelledare utbildats och 32 studiecirklar genomförts med totalt 148 deltagare. Cirka 40 procent av ledare och deltagare är män.

VERKSAMHET FÖR UTRIKESFÖDDA KVINNOR SOM ÄR LÅNGT IFRÅN STUDIER OCH ARBETE

Under 2018 har Studieförbunden tilldelats särskilda folkbildningsmedel för uppsökande och motiverande insatser för utrikesfödda kvinnor som står långt från arbete och studier. I Stockholms län har vi genomfört studiecirklar och föreläsningar främst i Jordbro och i Järvaområdet där vi har lokala kvinnoverksamheter som samarbetspartners. Ca 300 kvinnor har deltagit och på mötesplatsen *Kvinnokrut* i Jordbro har ett 60 tal kvinnor träffats under eftermiddagar och kvällar. Innehållet har utgått ifrån kvinnornas behov och önskemål som svenska, jämställdhet, demokrati, arbetsmarknad och utbildning, ämnen som ska hjälpa kvinnorna att utveckla sin egenmakt.

”Gruppen är en tid som bara är för mig där jag kan koppla bort allt och bara komma och vara som jag är.”

”Jag har varit mycket blyg och haft svårt att umgås med nya människor. Gruppen har gjort mig mer öppen och jag har vuxit som människa.”

”Gruppen har brutit min isolering och ensamhet och stärkt mina möjligheter att vara delaktig i samhället.”

”Som nyanländ har gruppen hjälpt mig att träna och förstå svenska språket och varit stor glädje för barnen att få träffa andra barn både svenskfödda och utrikesfödda.”

Citat från några av kvinnorna

SNACKA JÄMNT!

Detta treåriga projekt som genomförs i samarbete med RFSU och Män för jämställdhet med stöd från Allmänna Arvsfonden ger asylsökande och nyanlända ungdomar möjlighet att prata sex, relationer och jämställdhet. I studiecirkelform samtalar vi om viktiga frågor som demokrati, mänskliga rättigheter, värderingar, sexualitet, diskriminering, normer, seder och lagar i det svenska samhället.

Under året har vi arrangerat sex helgläger och hållit cirka 20 olika samtalsgrupper i elva gymnasieskolor och vi har nått cirka 500 ungdomar mellan 16 och 21 år. Utöver ungdomar har vi även haft samtalsgrupper med vuxna kvinnor och män på olika boenden runt om i Stockholm.

Under hösten 2018 tryckte vi upp en bok med handledarmaterialet som våra ledare tillsammans med tidigare deltagare, sammanställt. Denna kommer att säljas tillsammans med en ledarutbildning till andra avdelningar inom Studieförbundet.

Nu är projektet inne på sitt tredje och sista år. Idag, till skillnad från när vi började, finns det väldigt få asylboenden kvar för ungdomar och vi är nu hänvisade till att hitta deltagare genom skolor och organisationer. Vi märker dock att intresset för Snacka Jämnt är stort på de skolor där det finns förberedelseklasser och många efterfrågar våra läger eftersom ungdomarna saknar aktiviteter på helgerna.

"Jag har aldrig stått framför en publik men under utbildningen vågade jag prata inför folk. Jag fick veta att jag kan prata inför folk och uttrycka mig på bra sätt. Stort tack till Studieförbundet som gav mig möjligheten. Nu är jag en bra talare."

Citat ifrån deltagare

Folkbildningsfältarna är en metod för att nå unga och unga vuxna 13–25 år med låg formell utbildning i socioekonomiskt utsatta områden i Stockholms län.

Vi har sedan tidigare mycket verksamhet i samarbete med föreningar i dessa områden men behöver bli bättre på att nå fler deltagare utanför föreningslokalerna.

I maj 2018 startade vi ett uppsökande team som likt fältassistenter söker upp och erbjuder folkbildningens verktyg till en målgrupp som studieförbunden har svårt att nå.

Genom att arbeta långsiktigt och relationsbyggande samt finnas på plats där ungdomarna är, ska vårt uppsökandeteam investera den tid som krävs för att bygga upp förtro-

ende i området och med målgruppen.

Tanken med teamet är att "fältarna" ska arbeta utifrån sig själva och med sina egna nätverk som resurs, för att stötta unga som själva vill något. Det är inget socialt projekt utan ett sätt att förnya och hitta metoder för hur vi inom folkbildningen kan arbeta för att nå ut till nya målgrupper.

Teamet består av tre "Folkbildningsfältare" som sedan tidigare är väl förankrade i olika områden i Stockholms län. Teamet har också en teamledare med god kännedom om folkbildningen och av att arbeta med målgruppen. Trots den gedigna områdeskännedomen så har "fältarna" ofta mötts av misstänksamhet och

attityden "Vad får jag för det?", "Vad tjänar du på det här?". Vi kan konstatera att det inte är ett lätt uppdrag vi tagit på oss. Men genom att använda folkbildningens arbetssätt och strukturerade pedagogik, har vi redan kommit igång med att stötta unga som har drömmar om att lära sig något nytt eller genomföra ett arrangemang. De nya cirkelledarna och arrangörerna blir sedan naturliga ambassadörer för det fortsatta folkbildningsarbetet.

Verksamheten stöds delvis via projektmedel från Allmänna Arvsfonden. Men dessa fasas ut succesivt under en treårsperiod för att bygga en varaktig och långsiktig ordinarie verksamhet.

Natur, djur och miljö

Samarbete med medlemsorganisationer

Studieförbundet anordnar årligen en mängd folkbildande aktiviteter tillsammans med våra medlemsorganisationer inom natur, djur och miljö för att inspirera till att uppleva länets natur- och kulturliv i medlemsorganisationernas verksamheter.

Naturskyddsföreningen startades för över hundra år sedan av en grupp vetenskapsmän och tidigt engagerade sig kulturpersoner som Anders Zorn och Selma Lagerlöf. Idag är det Sveriges största miljöorganisation med ca 226 000 medlemmar.

Under året genomförde vi tillsammans två uppskattade och välbesökta seminarier om dagvatten. Seminarier gav mersmak och mer samarbete kring vattenfrågor planeras. Tillsammans med Roslagens Natur-

skyddsförening har vi för tredje året arrangerat en kläd- och leksaksbyttardag.

Mycket verksamhet har skett tillsammans med länets kretsar såsom *Stubbsittning i skymningen, Gräs-hoppor och skalbaggar, Fågelutflykt till Sandemar, Matsvamp i Huddinge, Gröna kilarnas dag, Slätter och fagning av ängar, Odlå ekologiskt i trädgården, Örnar vid Broängarna och Skogsbyte på Skarpö.*

På Naturskyddsföreningens stora kurshelg för ledare i oktober höll vi två workshops; **Att leda grupper** utifrån grupputvecklingsmodellen IMGD (Integrated Model of Group Development), och en om att strukturera föreningens arbetsår utifrån **Årshjulet**.

Svenska Turistföreningen STF, bildades 1885 med syftet att utveckla och underlätta turism, som bygger på

natur- och kulturupplevelser. I dagsläget har STF ca 236 000 medlemmar.

Aktiviteter som vi genomfört tillsammans med kretsarna i länet har varit Historisk skärgårdstur med övernattnings till ön Arholma, Konst i tunnelbanan, Besök på SRVs anläggning Gladö kvarn, Konstvisning i Folksamhuset, Fjällresor, Skymningsvandring i Össebygarns skogar, och mycket mer.

4H är en av de organisationer som startade Studieförbundet 1959. Länets 4H-gårdar och 4H-klubbar genomför läger där barn och ungdomar får lära sig om djurskötsel, samarbete, hur man visar omtanke och medkänsla och hur man tar ansvar. Vi har bland annat utvecklat samarbetet med en ny klubb i länet; Björklunds hage 4H, i Bromma.

Friluftsförbundet

Under året har samarbetet fördjupats, med Region Mälardalen. Under sommaren genomfördes en träff i Nykvarn för Friluftsförbundets barnledare. En skräddarsydd styrelseutbildning hölls i Bryggarhuset för Friluftsförbundets styrelsemedlemmar inom Stockholms län.

Vi har hjälpt Mulleverksamheten med studiematerial till upplevelsepromenaderna på Lida friluftsområde och med Friluftsförbundet Haninge har vi fortsatt med den mycket uppskattade verksamheten "I sol och regn", utomhusaktiviteter för ungdomar med autism och intellektuell funktionsnedsättning.

I Norrtälje har vi kommit igång med Mulle- och Knytte, Skidskola och Långfärdsskridskor samt seniorverksamhet.

SOF/Birdlife – Sveriges Ornitologiska Förening

Tillsammans med Stockholms Ornitologiska Förening (StOF) har vi genomfört kulturprogram såsom utflykter och föreläsningar. Vi erbjuder lokaler för verksamheten, tillgång till teknisk utrustning och annan service som hjälp med marknadsföringen via Studieförbundets kanaler, t.ex. i sociala media och flera arrangemang har genomförts i Brygghuset, bl.a. *Hönshjärna, magnetkompass och delat föräldraskap* med Magnus Ullman och *Naturskydd och naturvårdshänsyn i skogen* med Stefan Silfverblad. Vi har även utvecklat samarbetet med Roslagens ornitologiska förening.

Svenska Brukshundklubben firade sitt 100-årsjubileum 2018 och vi har varit delaktiga i många lokala arrangemang under året för att fira med klubbarnas medlemmar.

Vi arrangerar som vanligt vidareutveckling för instruktörer tillsammans med SBK distriktet i Stockholm och hjälper till med bokning av lärare, inbjudningar, tar emot anmälningar mm. I samband med instruktörsutbildningar erbjuder vi också ledarutveckling steg 1 och i november 2018 förlades en sådan kurs till Solna-Sundbyberg Brukshundklubb. Vi hjälper också många lokalklubbar

i länet med kursadministrationen i samband med hundägarutbildningar och stödjer klubbarna i deras folkbildande verksamheter. Genom våra nätverk o kontakter med olika specialister är vi behjälpliga med marknadsföring och information.

Svenska Kennelklubben

Vi har genomfört ett antal distansutbildningar för vetgiriga hundägare i samarbete med SKK och samarbetat med både läns-, ras- och specialklubbar kring arrangemang av lokala folkbildningsverksamheter. Många aktiva i hundklubbar har också deltagit i våra föreningsutbildningar under året och några klubbar har fått hjälp i samband med sina årsmöten.

Föreläsningar för hundägare

En clinic är en föreläsning, fast mycket roligare. I oktober hade vi en helg med fyra clinics med Eva Bodfäldt i Älta hundhall. Eva demonstrerade sina teorier på egna och andras hundar. Ämnen som berördes var bland annat fotgående i både jakt och tävlingslydnad samt rådslor för fyrverkeri.

”Den missuppfattade hunden” var en föreläsning med etologen Per Jensen i Tälje gymnasium. Han berättade om ny forskning kring hunden, hur den tänker och känner, samt hur den kommunicerar med människor och andra hundar. Det var tredje gången Per föreläste för oss och som alltid lockade det ca 100 personer.

I Brygghuset i november höll Eva Marie Wergård en inspirerande föreläsning om tävlingspsykologi, utveckling och mental styrka i tränings- och tävlings-sammanhang samt i vardagen.

Koloniträdgårdsförbundet

Ett antal nya samarbeten har inletts under året, till exempel med Eriksdalslunden i ett projekt med tema Träd i kolonin. Där har vi bland annat bidragit med föreläsare till en inspirerande upptaktsträff. En skraddarsydd kurs i trädbeskrivning genomfördes för Stora Mossens koloniträdgårdsförening. Tillsammans med regionen FSSK (För-

eningen Stor-Stockholms koloniträdgårdar) har vi genomfört ett antal kurser i styrelsearbete, avtal och regler och med Östra regionens studiekommitté planerar vi kurser i föreningsarbete, miljödiplomering och Wordpress.

Samarbete med många föreningar inom natur och miljö

Med Sällskapet Trädgårdsamatörerna var vi under våren medarrangörer till en träff med medlemmar från hela landet. ca 400 personer samlades under några dagar på Lidingö. Under året har vi även hjälpt till att trycka upp höst- och vårprogram.

Med Svenska Rosensällskapets avdelning StockholmsRosen har vi genomfört ett antal föreläsningar i bland annat en mycket uppskattad kväll med Göran Greider.

Vi har utvecklat samarbeten med Stadsodlarna Bellevue Farm, Högalidsodlarna samt kamratgrupper i Sköndal och Enskede. Med relativt nystartade Sigtuna trädgårdsförening har vi genomfört föreläsningar och studiebesök samt Årshjulet, en utbildning i föreningskunskap.

Tusen trädgårdar

Vartannat år öppnar trädgårdar runt om i hela landet upp för besökare under en dag i början av juli. 2018 var det återigen dags för Tusen trädgårdar, i samarbete med Gunnel Carlssons Trädgårdariket och Riksförbundet Svensk Trädgård. I Stockholms län deltog ca 120 trädgårdar som var mycket välbesökta under dagen. Evenemanget fick stor uppmärksamhet i såväl lokal som nationell press och är mycket uppskattat både av medverkande trädgårdsägare och besökare.

Medveten Konsumtion verkar för ökad konsumentmakt och hur alla kan bidra till en mer hållbar framtid och att öka medvetenheten om konsumtionens effekter på miljön och för dem tillverkar våra prylar. Under 2018 har vi genomfört distanskurser i **Miljö, konsumtion och etisk handel**, grundkursen Medveten konsumtion

STOCKHOLM URBAN GARDEN SHOW

Under den soliga helgen 8–9 september, anordnade vi tillsammans med Koloniträdgårdsförbundet och Södermalms stadsdelsförvaltning, en stor odlarfestival och trädgårdsfest med fokus på framtidens stadsodling i Drakenbergsparken, Tantolunden, på Söder i Stockholm. Programmet innehöll föredrag och presentationer från scenen och olika aktiviteter runt om på utställningsområdet och i kringliggande koloniområden/stadsodlingar. Festivalen blev en succé och besöktes av ca 12 000 personer.

och fortsättningskursen *Matens dimensioner*. Under april och maj genomförde vi en satsning på Café Planet med fyra frukostföreläsningar på temat *Maten och klimatet* på Goodstore på Södermalm.

Hälsofrämjandet

Under året har vi inlett samarbete med Hälsofrämjandet och tillsammans arrangerar vi kurser, föreläsningar, friluft- och motionsaktiviteter och andra evenemang för att inspirera till och sprida kunskap om ett friskare liv i samklang med naturen. Organisationen arbetar även aktivt med opinionsbildning och bedriver ett omfattande miljöarbete. Hälsofrämjandet grundades 1940 av hälsopionjären Are Waerland.

Svenska i naturen

I april 2018 bjöd Studieförbundet sina medlemsorganisationer på en utbildningsdag med *Svenska i naturen*, ett enkelt, roligt och pedagogiskt studiematerial som syftar till att introducera det svenska språket och den svenska naturen för personer som nyligen kommit till Sverige. Det blev

en inspirerande och givande kursdag.

Ryktet spred sig och Studieförbundet blev kontaktade av SIFA (Stockholms intensivsvenska för akademiker) – en skola som drivs av Stockholms stad. Vi genomförde två kurstillfällen med *Svenska i naturen*, ett före och ett efter sommaren. Grupperna bestod av asylsökande lärare. Det var stor nyfikenhet och mycket skratt. Att lära svenska ute i naturen är så härligt och rekommenderas varmt.

Naturen på lika villkor

I detta projekt med finansiering av Länsstyrelsen Stockholms, undersöker vi tillgängligheten till naturreservat i Stockholms län, för personer med olika funktionsnedsättningar. Under året har fokus varit på naturvägledning. Att inte veta om ett område är tillgängligt skapar oro, då kan det vara lättare att ge sig ut tillsammans.

Länsstyrelsen har under året jobbat med framtagandet av en tillgänglighetsplan. Projektet har bistått arbetet genom att genomföra djupintervjuer med målgruppen. Salems kommun har genomfört de tillgänglighets-

åtgärder som projektet rekommenderat. Invigning av Garnuddens naturreservat skedde under oktober. Reservatet har idag Sveriges längsta ledstråk. Tre möten har hållits med projektets referensgrupp som består av Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft Stockholms län, Afasiföreningen i Stockholms län, Epilepsiföreningen i Storstockholm, föreningen Skogstur och Länsstyrelsen Stockholm.

Elva guidningar har genomförts under året. I Stendalspromenaden, Kolardammarna, Tyresö slottspark, Barnsjön, Judarnskogen, Nackareservatet och Järvafältet.

Naturdagen

I pilotprojektet "Naturdagen" har vi samarbetat med LSS-boenden, daglig verksamhet och särskilt boende. Denna uppskattade verksamhet har genomförts vid två tillfällen, i Värmdö och i Kista. Personal och boende från sex olika boenden deltog. Genom att vara ute tillsammans får både de boende och personalen erfarenhet av att utöva friluftsliv, få kunskap om tillgängliga naturupplevelser och idéer om vad man kan göra.

DEMOKRATIODLING

All verksamhet hos Studieförbundet bidrar till social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Ett projekt som på ett tydligt sätt skapar ett mer hållbart samhälle och hjälper oss att nå ut med folkbildningen är Demokratiodling som vi med stöd från Allmänna arvsfonden och i samarbete med Boodla har genomfört under 3 år. Det är en ledarutbildning för ungdomar 16–22 år med ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet i fokus. Kursen ger kunskaper om odling av mat och hur vi tar hand om vår planet.

Agenda 2030 med de 17 globala målen för hållbarhet har varit ledstjärna för utbildningen. Ungdomarna får även lära sig om demokratiskt ledarskap, att ta ansvar för miljön och ta en positiv

plats i det offentliga rummet samt att bli delaktiga i samhället och i arbetet för en bättre värld. Utbildningen har mestadels genomförts på Gula Villan med dess vackra läge och trädgård vid Albysjön.

Vi har under projekttiden utbildat 426 ungdomar varav majoriteten inom ramen för sitt sommarjobb i Botkyrka kommun som vi har samarbetat med. Under 2018 genomförde vi 7 tvådagars kursomgångar med sommarjobbare och deras handledare.

I september färdigställdes boken om Demokratiodling; "Handbok för planetskötare" som vi nu sprider för att inspirera till hållbar odling och integrationsfrämjande projekt i ytterstadens bostadsområden.

BECHANGE

Under hösten 2018 fick vi klartecken från Naturvårdsverket med finansiering från Klimatklivet och startade förberedelserna för att genomföra BeChange som folkbildningsprojekt för 100 personer i Stockholms län under 2019. I projektet ingår Stockholms stad, Tyresö, Järfälla och Huddinge kommun. BeChange är ett coachningsprogram för hållbarhet, som gör det lätt för människor att skapa den klimatsmarta livsstil som de längtar efter samtidigt som de når imponerande resultat i koldioxidreducering.

AGENDA 2030.

Exempel på hur vi kopplar vår verksamhet till Agenda 2030. Genom kunskap om kretslopp, ekologisk och hållbar odling, miljö, natur och samhälle kan vi fatta kloka beslut i vår vardag och att odla hållbart skapar engagemang och gemenskap. I arbetet med Stockholm Urban Garden Show tillsammans med Koloniträdgårdsförbundet, konstaterade vi att flera av de 17 globala målen omfattades och så här resonerade vi kring några av dem.

Genom att värna om levande städer, både socialt och biologiskt, bevara odlingsbar jord i staden och öka matsäkerheten genom odlingskunskap och närodlad mat.

Odling ger medvetna konsumenter som föredrar ekologiskt och hållbart odlad mat. De som odlar själva värdesätter maten vilket leder till minskat matsvinn.

Ekologisk odling minskar användningen av gifter och användning av konstgödning, vilket i sin tur minskar de fossila utsläppen och utsläpp av tungmetaller som kadmium.

Odlingar i staden främjar den biologiska mångfalden bland både växter, insekter och djur.

Kultur

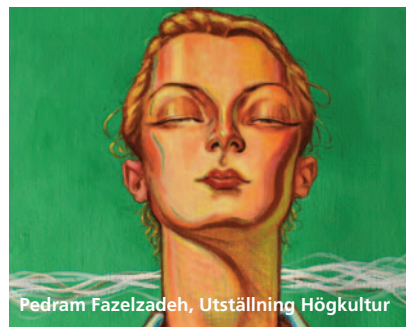
Studieförbundet Stockholms län har en bred kulturverksamhet inom musik, dans, teater och övrig scenkonst, spelkultur och konst. Vi samarbetar med ett stort antal kulturföreningar, amatörgrupper, ateljéföreningar och frigrupper och vi har även öppen kursverksamhet som når många deltagare i länet. Vi erbjuder våra studiecirkelstöd i form av replokaler, teknik, coaching och marknadsföring, vilket gör det möjligt för nybörjare att på ett enkelt sätt starta upp sitt kulturutövande. Vår breda amatörverksamhet skapar förutsättningar för den professionella kulturen som syns på länets scener.

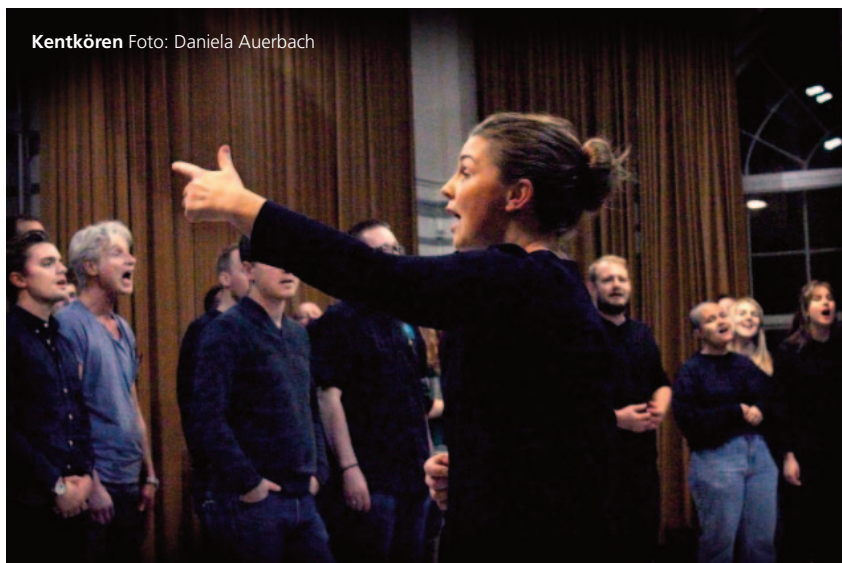
Graffiti från Fabriken Shut Down

Fabrikens musikverksamhet

Pedram Fazelzadeh, Utställning Högkultur

Kentkören Foto: Daniela Auerbach

Loop Troop Rockers

Musik

Under 2018 genomförde vi en stor **jämställdhetsatsning** i Studieförbundets replokaler, för att öka andelen kvinnor i musiken. I våra lokaler i Brygghuset ger vi företräde till grupper som består av minst 50% kvinnor.

Under året erbjöds tjejer och transpersoner från 13 år och uppåt, att delta i ledarledd replokalsverksamhet i Brygghuset. Under tio tisdagseftermiddagar träffades ett gäng spelsugna deltagare och repade på covers, skrev egna låtar och gjorde trygghetsskapande övningar.

I augusti inleddes ett samarbete med **Birkagårdens Folkhögskolas rockmusikerlinje, RML**, som innebär

att vi samutnyttjar våra replokaler på Musikhuset Eastman och i Brygghuset. RML hyr replokaler dagtid på vardagar samt använder två ensemblerum. I samband med detta byggde vi om och fräschade upp lokalerna samt gav musikutrustningen ett lyft. Utbildningen är mycket populär och har ca 800 sökande till 56 platser varje år. Vi ser till vår glädje att de elever som går utbildningen startar studiecirkel hos oss efter skoltid för att fortsätta utveckla sitt lärande vilket är glädjande!

Kentkören

I december 2016 stod bandet Kent på scenen för sista gången. Men deras mu-

sikaliska arv lever vidare. Bland annat i körsång. Hösten 2017 startades Kentkören av Studieförbundet i Stockholm och varje måndag samlas över hundra Kentfans hos oss för att tillsammans sjunga sina favoritlåtar.

Kören avslutade sin tredje säsong i december med konserter i Bryggarsalen. Man fick återigen lägga in en extrakonsert på grund av det stora publikintresset.

De 120 platserna till säsong fyra fylldes snabbt och kön av reserver är lång. Succén med Kentkören bara fortsätter och sprids över landet. Göteborg och Eskilstuna har nu egna Kentkörer. Kören brukar repa in några nya låtar per termin men huvuddelen av repertoaren ligger fast. Tidningen Mitti Vasastan skrev den 25 oktober om kören:

”Kent har inte dött. De har återuppstått. I en liten replokal på Norrtullsgatan samlas Kent-fans från hela stan för att hylla ett av Sveriges största rockband – med stämsång.”

Livekarusellen – Studieförbundets egen musikturné

Livekarusellen är en stor musikturné där olika musikutövare turnerar ihop. Alla deltagande artister garanteras minst tre spelningar inför publik både på hemmaplan och utanför hemorten. Det arrangeras också distriktsfestivaler och en stor turné-avslutande riksfestival.

Under våren 2018 deltog vi med 11 akter i Livekarusellen som representerade vitt skilda genrer och musikaliska uttryck; allt ifrån hårdrock till hiphop, funk och singer/songwriters. Vi anordnade tre turnéstopp i Stockholm; Södermalm, Sundbyberg och Brygghuset Odenplan där det var distriktsfinal.

Könsfördelning var jämn bland de deltagande artisterna, med en liten övervikt av tjejer/kvinnor, något som vi strävat efter i flera år men uppnått först under 2018. Även bakom scenen var det mer jämställt än någonsin, med en kvinnlig och en manlig karusellchef samt enbart kvinnliga ljudtekniker på alla spelningar. Att ha kvinnliga ljudtekniker på profilarrangemang

Dekula Band, Valborg i Solna

har länge varit en del av musikens handlingsplan och jämställdhets-satsning.

Två av de deltagande banden fick även spela på Riksfestivalen i Karlstad, och även uppträda på stora scenen i Kungsträdgården under festivalen We are Stockholm i augusti.

Samarbete med Statementfestivalen
Studieförbundet riksförbundet startade ett samarbete med den första kvinno- och transseparatistiska musikfestivalen Statement som innebar att riksförbundet stod för kostnaderna för tio medarbetare, från hela Sverige, så att de kunde åka till Göteborg och arbeta på festivalen. En medarbetare åkte från Stockholm och arbetade med ljudteknik under festivalens efterfest. Alla som på ett eller annat sätt deltog i festivalen var eniga: det var något historiskt som vi var med om!

Valborgskonsert i samarbete med Solna kommun

För andra året i rad var Studieförbundet medarrangör vid Solnas stora Valborgsmässöfirande i Skytteholmsparken och bidrog med ljudteknik och artister ur Studieförbundets verksamhet. Det kom ca 500 besökare och blev en mycket uppskattad

kväll i samarbete med Solnas ungdomskulturmusiksatsning "Black Sheep".

Världsartist på besök i Bryggarsalen

Ett återkommande kulturarrangemang är "King's Call" som är en tributkonsert för Thin Lizzy och dess ledare Phil Lynott. 2018 ärades evenemanget med finfrämmande i form av Thin Lizzys ene grundare och trummis Brian Downey samt Darren Wharton som spelade keyboard i bandet.

Vi utbildar ledare inom musiken!

Våra medarbetare utbildar årligen många musikcirkelledare i våra omtycka MCU –musikcirkelledarutvecklingar. I år hade vi bjudit in Amethyst Azordegan som gav tips om att skriva kontrakt och att bygga upp sitt artistskap.

I våra uppskattade **workshops** som är kostnadsfria kortkurser för våra studiecirkeldeltagare ges möjlighet att lära sig av professionella utövare. Under året höll vi 17 workshops i musikrelaterade ämnen som Live-looping, låtskrivande, inspelning/mixning och mastring i studio, sång i stämmor, sångteknik, bygg din egen gitarrpedal m fl.

Downey & Darren

Statementfestivalen

Foto: Hugo Röjgård

Dans

Fina dansstudior mitt inne i storstan.

Intresse för att starta studiecirklor inom dans ökar stadigt, framförallt bland unga. Vi har över 100 dansgrupper och ett stort utbud av danskurser. Våra tre danssalar i Brygghuset har under 2018 fräschats upp med renovering av golven, väggfasta balettstänger och nya draperier. Vi märker av en stor efterfrågan på danslokaler, och salarna i Brygghuset är i princip helt fullbokade vardagskvällar och helger. Vi har som ambition att kunna möta behovet med tillgängliga och prisvärda lokaler – och arbetar aktivt med olika lokalsamarbeten med externa danslokaler, kulturhus och fritidsgårdar runt om i länet

Verksamhet under året

I samarbete med Streetstar festival och dansgruppen Unruly anordnade vi **Dancehall International** – en dancehall- och afrobeatävling. Vi har hållit återkommande sessioner; så kallade Sunday Jam med nätverket Kontaktimprovisation i Stockholm samt regelbundna workshops och milongor av föreningen Tango o8.

Vi var medarrangörer för Stock-

holm Dansfilmfestival 15 december på biograf Zita samt Screen Dance Festival, 24 november med workshop i dansfilm och filmvisning på Dansmuseet, Showgruppen **Showriets** Jubileumrevy på Teater tre samt Nordic Seminarium föreläsningar och workshops i meditation och yoga av föreningen SRCM i Sverige.

Vi höll workshops för våra aktiva dansare, en i Dancehall med amerikanska dansaren Shen Tuggz i samarbete med dansgruppen Blackout, i mexikansk folkdans med föreningen Mexico Lindo samt i Senegalesisk dans och trumstil med samarbetspartnern Demali på Högkultur. En inspirationskväll med workshops och battle var Danskarusellen Show Off med dansarna Najib Offixial och Vendela Blackout.

Danskarusellen

Danskarusellen är Studieförbundet nationella turné för dem som vill utvecklas som dansare och scenpersonligheter. Det ger unga dansare möjlighet att utvecklas, möta publik och knyta kontakter med andra inom branschen.

Danskarusellen har snabbt vuxit

till en omtalad plattform för dansare och anmälningarna till turnén fördubblades under 2018 till 43 akter. Från Stockholms län deltog 13 grupper, med 102 dansare med olika dansstilar, funktionsvariationer, erfarenheter och bakgrunder och nådde en publik på nära 1000 personer i Stockholm.

2018 ersatte vi jury med coaching, i linje med vårt inkluderade upplägg och folkbildningsandan. Danskarusellens danscoacher med pedagogisk kompetens samt kunskap och erfarenhet inom dansstilarna i årets turné. Dansarna fick skriftlig feedback efter varje framträdande och även, nytt för i år, individuell handledning mellan turnéstoppen – detta tack var det ett projektstöd från Stockholms läns landsting. Följande platser besöktes: Meet & Greet – Brygghuset Odenplan, Arena Satelliten, Sollentuna, Huset, Huddinge, Tumbascenen, Botkyrka.

Störst intryck gjorde Divine Dancers med dansare från hela Stockholms län, och The Flow från Nacka. Dessa hade utvecklats mest och dansade sig vidare till riksfestivalen i Karlstad

och mötte dansare från hela Sverige.

Den bolivianska dansgruppen Ruphay Stockholm (Botkyrka) bestående av far och två söner fick coachernas hedersomnämning - "Tack för att ni för vidare en så fin folktradition, och att ni gör det som familj inspirerar".

"Tack så mycket för allt stöd ni har gett oss under dom här senaste 2 månaderna de ger oss så mycket mer energi och motiverar oss att verkligen bli ännu bättre och utvecklas ännu mer!" Sagal från T2C.

We Are Sthlm

Även 2018 medverkade vi på ungdomsfestivalen We Are Sthlm, som arrangeras i augusti av Stockholms stad i Kungsträdgården. Vi intog årets festival med ett bra program med olika typer av aktiviteter; både egna och arrangerade av våra studiecirkel, föreningar och fritidsgårdar. Vi erbjöd många drop-inaktiviteter såsom "gör din egen podcast", an-

siktsmålning, prova att göra pins med vår pinmaskin, serieteckning, dans och öppen graffitivägg.

Vårt tält besöktes av gerillaslöjden Maria som höll en mycket kreativ och uppskattad workshop. Spelföreningen BAMK var på plats och gav festivalbesökarna en introduktion till spelkulturens förtrollade värld. Graffitifrämjandet bjöd på prova-på-målning, och flera etablerade graffiti-konstnärer gjorde live-målningar på vår vägg utanför tältet.

Ett antal podcasts spelades in och sändes live från tältet, bland annat "I am no man" som handlar om spel, nörd- och populärkultur. Musik och dans blev det även på festivalens scener med medverkade akter från årets Live- och Danskaruseller.

Festivalens höjdpunkt var, likt tidigare år, det k-pop-party som hölls i vårt tält och som drog otroligt mycket folk som dansade till den koreanska popmusiken trots regnet.

HÖGKULTUR – ETT LEVANDE KULTURCENTRUM

I vår 200 kvm stora lokal i Högdalens centrum, utvecklas konst-, teater-, dans, musik och poddproduktion under samma tak. Det finns en blackbox som är lämplig både som replokal och föreställningslokal för teater, dans och lajv, mötesrum och en ateljé för konstnärlig verksamhet.

Högkultur har en musikstudio som under året har uppgraderats med en ny del för inspelning av podcasts. Här har nu vårt växande antal poddcirkel en proffsig plats för att skapa, spela in och redigera sina poddar. Denna verksamhet är fantastisk folkbildning då det i flera led handlar om att planera och lära sig saker tillsammans.

Studio, Högkultur

Farstas öppna vägg Foto: Hugo Röjgård

Konst

Galleri Högkultur fortsatte att utvecklas under 2018. Under året har vi haft fyra utställningar:

BASIS-terna – gruppställning med konstnärer som träffas i studiecirkelform på Konstskolan Basis.

Pedram Fazalzadeh – soloutställning inspirerad av just Högkulturs olika kulturella yttringar.

Vigo Wahlström – **Weird faces in Colors.**

Graffitikonstnären Vigo var en av de yngre utställarna som med sin ingång till den urbana konsten gav sin syn på att få ställa ut: "Det ska bli kul! Jag är inte så jävla gammal men får chansen att ställa ut gratis. Konst har ingen ålder och det hänger inte på vem man är, det handlar om vad man vill göra kreativt. The key är att

lära sig av varandra. Och jag hoppas att min vilja till kreativitet kommer synas på vernissagen."

Dirty och Resque från iDa-crew – **I ditt ansikte.**

iDA är en graffitiduo med kompletterande uttryck. Dirty har ett öga för bildkomposition och är välkänd för symmetri och genomarbetade bokstäver. Resque är känd för figurer med experimentell målerisk touch.

Skapande och Aktivism

I december hade vi en dag kring skapande och aktivism tillsammans med Graffitifrämjandet, ARTmovement, Virka Dygnet Runt och Gerillaslöjdsfestivalen. Dagen präglades av samtal kring integration i konsten, påverkansarbete genom gemensamt skapande samt hur kan vi skapa hållbar aktivism i vår vardag.

Writers Bench

Föreningen Graffitifrämjandet har under året haft återkommande skisskvällar på Högkultur.

Under maj gjordes en avslutningsfest för vår lokal Fabriken på Ekerö Fabriken – Shut Down. Då huset senare skulle rivas kunde dess insida målas från golv till tak med graffiti. 10 inbjudna konstnärer fick möjlighet att ta ut svängarna framför en nyfiken allmänhet som guidades runt i lokalerna

Invigning av Farstas öppna vägg

I maj fick Studiefremjandet förtroendet att tillsammans med Graffitifrämjandet inviga Farstas öppna vägg, den sjätte kommunalt drivna graffiti väggen i kommunen. Inbjudna målare gjorde en gemensam produktion på ena sidan medan allmänheten kunde prova-på på den andra sidan.

ART MOVEMENT

Under hösten 2018 drog vi igång projektet ARTmovement, med stöd av Allmänna Arvsfonden. Under tre år ska vi arbeta med konst och integration med målgruppen ungdomar i åldern 16–25 år.

Syftet med projektet är att med konsten som verktyg skapa möten mellan nyanlända och svenska ungdomar. I studiecirkelns skapar deltagarna sina egna verk inom bild-, foto- och skulptur som ställs ut i en gemensam utställning som avslutning. I studiecirkelns får deltagarna även lära sig mer om vad konst är, besöka utställningar och samtala om konst och skapande.

ARTmovement har ett nära samarbete med flera konstinstitutioner i Stockholm och studiecirkelns kommer att ledas av etablerade konstnärer som lär ut sina metoder. Projektet går även att delta i genom en digital plattform där det går att följa livesändningar från cirkeltillfällena och där deltagarna även kan lägga ut sina alster om de vill.

Verksamheten är kostnadsfri och öppen för alla ungdomar som är intresserade av att veta mer om konst och själva vara med och skapa konst tillsammans med konstnärer.

“Bildning är det som är kvar sedan vi glömt allt vi lärt oss”

Eller Key

Scenkonst

Nya teaterpiraterna

Gruppen Nya Teaterpiraterna skapade i cirkelform under hösten, fram en ny föreställning i Högkulturs black-box. Föreställningen *Robin in the Hood* hade urpremiär på Högkultur för en fullsatt lokal i oktober.

Plastsoffan – din talkshow om demokrati

Före valet i september fick vi möjlighet att stötta föreningen StreetGäris och IOGT-NTO föreningen Vildvuxen genom ett speltillfälle på Högkultur; Plastsoffan. Det blev sju shower runt omkring i Stockholm som tog upp frågor och breddade samtalet om demokrati för att bidra till ett ökat valdeltagande. Föreställningen riktar sig till alla men gjordes helt och hållet av personer som identifierar sig som kvinnor eller icke-binära, och genomfördes med stöd av Stockholm stad.

Stockholm Fringe Festival, STOFF

Vi fortsätter att utveckla det fina samarbetet med STOFF, en multidisciplinär scenkonstfestival som 2018 gick av stapeln den 11–15 september på 8 olika scener i Stockholm. Festivalen är en plattform för innovativ scenkonst där lokala och internationella artister har möjlighet att framföra sina verk – men minst lika viktigt är att de får möta varandra och knyta kontakter samt utbyta erfarenheter. Studieförbundet bidrog i år med replokaler, teknik, marknadsföring och även med en egen programpunkt under festivalen. Panelsamtalet *”Creative platforms in Sthlm street art”* behandlade kreativitet och organisering inom graffiti och gatukonst.

Ditt Dansgolv!

Hösten 2018 startade vännerna Lisa Scheffer och Elsa Stålnér konceptet *Ditt Dansgolv!* I samarbete med oss

på Högkultur.

Det är en chans till dans för alla som av samhället identifieras som kvinna och som vill ha mer frihet på dansgolvet eller som känner sig obekväma framför gymmets lysrörsupplysta speglar – en hybrid mellan klubbkvällar och träningspass – dansa som om ingen ser dig.

Första tillfället ägde rum 4 oktober med otroligt gensvar – intresset var stort och en väntelista fick upprättas. *Ditt Dansgolv!*s egna DJ Jenetic pumpade ut musik från alla genrer och det dansades tills svetten rann, vardagen glömdes bort och adrenalinet kickade in. Sex tillfällen av *Ditt Dansgolv!* genomfördes under hösten. *Ditt Dansgolv!* fortsätter till våren 2019 på Högkultur varannan torsdag och erbjuder en unik plattform för dansglädje.

Ditt Dansgolv!

Spelkultur

Queercon 2018

Tillsammans med Queernördarna Queercon arrangerade Studieförbundet 2–3 augusti ett spelkonvent som särskilt vänder sig till HBTQIA-personer inom nördkulturen och som sker under Prideveckan i Bryggarsalens lokaler vid Odenplan. 2018 hade konventet 278 besökare, hälften av dem unga. Konventet blev mycket lyckat och kommer upprepas under 2019.

Spellovet, vecka 44

Tillsammans med Sverok arrangerades under höstlovsveckan spelaktiviteter på Sveroks kansli i Kristineberg. Dessutom skickade Sverok ut lådor med förslag på aktiviteter för olika bibliotek att använda under spellovets för att lyfta spelkulturen som en viktig del av ungas kulturutövande.

Internationella mandagen 19 november

Under internationella mandagen bjöd Studieförbundet in till en semi-

nariekväll om manlighet och spelkultur där en blandning av psykologer, spelexperter, politiker och forskare deltog i paneler kring manlighetsnormer och spelkultur på Högskolan, Studieförbundets egen kulturscen i Högdalen. Under en helkväll diskuterades manlig psykisk ohälsa, hur män uttrycker känslor kring och i spel och mycket mer. Ett trettiotal personer kom och deltog under kvällen och det spelades även in av Sveriges radio för en kommande dokumentär.

Kulturverksamhet ute i ländet

Vallentuna

Ett samarbete med Vallentuna kommun och Vallentuna Kulturhus har inletts och under året var vi med och arrangerade "Prova-på-dagar" inom serier, graffiti, rollspel samt robotbyggande.

Det blev en mycket lyckad och uppskattad prova-på rollspelsträff i september med Studieförbundets initiativ Rollspelsförbundet när 14 barn i åldrarna 6–13 fick prova att spela sitt första rollspelsäventyr

Nacka

Med stöd från Nacka kommun har Drömlokalen under året fortsatt att ge barn och unga med funktionsvariationer möjlighet att experimentera och

utforska, reflektera, för att hitta fram till individuella konstnärliga uttryck under handledning av professionella konstnärer med stor erfarenhet av att arbeta i olika konstformer, material och tekniker. Det är en unik plats där alla får skapa utifrån sina egna villkor i grafik och textil, måleri, skulptur och animerad film.

Norrtälje

Vi måste värna om demokratin och vår rätt att rösta. Inför valet 2018 hade vi en kampanj tillsammans med de övriga studieförbunden och arrangerade en paneldebatt, främst för våra unga som röstade för allra första gången. Resultatet var mycket gott och under våren 2019 kommer vi att

göra ett liknande samarbete inför EU-valet.

I Rimbo har vi haft arrangemang med kultur, musik och integration tillsammans med Café Chocolate, föreningskunskap och matlagning med Roslagens Sol, matlagning och friluftsliv med Friluftsförbundet.

Vi har verksamhet med Hembygds-gårdarna i Rimbo, Fasterna och Rö och odling hos Växtplats Nybyn.

Vi samarbetar med Ekeby väv-förening, Trädgårdsföreningen Jord-nävarna och Smara Rid- och Körsällskap. Vi samarbetar i Häverödalen vi med musikgruppen You and Me, i Hallstavik med Måns och Company som gör rollspel och i Roslagsbro med Intresseföreningen för folklig klädsel.

Fritidsgårdar

Fritidsgårdarna i Botkyrka

Studiefrämjandet Stockholms län driver enligt överenskommelse med Botkyrka kommun öppen fritidsverksamheten på Musikhuset Lagret /Storvretsskolan samt Fittjapulsen med verksamhet för barn 10–12 år. Fritidsklubben och fritidsgårdsverksamheten riktar sig till ungdomar i åldern 12–18 år med 12–16-åringar som prioriterad målgrupp. Verksamheten har under året bedrivits med gott resultat och vi har fått goda vitsord från kommunen.

Vi samarbetar med alla liknade verksamheter i Botkyrka kommun samt med skola, socialtjänst, våktare, polis m.fl. och är viktiga aktörer för många i områdena. Lagrets koncept med fritidsgård och riktad verksamhet ”inom samma väggar” har ett stort mervärde med kulturskolan, Löparakademien och mötesplats för Unga Vuxna i Storvreten.

Vår engagerade personal hjälper barn och ungdomar att skapa en meningsfull och aktiv fritid. Fritidsgårdarna deltar och anordnar skidresor, konserter, föreläsningar, festivaler, idrottsturneringar, talangjakter mm.

Fittjapulsens Stipendium 2018

Varje år delar fritidsgårdarna ut stipendier för att uppmärksamma särskilda arbetsinsatser under året.

”Tolga Kizilirmak är en person som alltid ställer upp oavsett vad det handlar om. Tolga började som praktikant på Fittjapulsen men är nu anställd och har

jobbat i snart ett år. Tolga är väldigt omtyckt av barn och ungdomar i Fittja och bidrar med kontinuitet och stabilitet på Fittjapulsen, inte minst när det gäller att hålla caféet igång. Med sitt goda humör och äkta engagemang har han bidragit stort till att göra Fittjapulsen till en uppskattad mötesplats för både barn och personal.”

Musikhuset Lagrets Stipendium 2018

”Noelle Francisco är en person med många järn i elden. Hon har arbetat som fritidsledare på Lagret sedan februari 2016, men deltog redan som 10-åring i Lagrets danscirklar! Vid sidan av arbetet på Lagret har Noelle studerat socionomprogrammet vid Stockholms universitet och arbetar nu som socialsekreterare på heltid i Botkyrka kommun. Glädjande nog är Noelle kvar på Lagret en kväll i veckan där läxhjälp och körkortsteori har varit hennes egna fasta programpunkter på onsdagskvällar.

Noelle är också sedan 2015 programansvarig för Löparakademien vilket bidragit till att de numera har Lagret som samlingsplats. Detta har både lett till fler besökare på Lagret och till uppmärksamhet i programserien Hela Sverige springer i TV4.

Fabriken

Studiefrämjandet har drivit ungdomskulturhuset Fabriken i Ekerö på uppdrag av Ekerö kommun sedan 2010. Uppdraget avslutades 30 juni då vårt avtal med kommunen löpte ut, samt att huset skulle rivras.

Vi avslutade med en stor festival 2–3 juni för att manifesteras den fina verksamhet vi haft i åtta år. Utanför huset sattes en scen upp där lokala band och artister från Fabriken musikverksamhet samt Ayla, Eka Scratch tillsammans med större akter som till exempel Loop Troop Rockers spelade.

Några av Sveriges mest kända graffitikonstnärer smyckade hela

ÅRETS ELDSJÄL

En av årets höjdpunkter är att vår Oriana Montini, blev en av två vinnare av Årets eldsjäl som är Mitt i 127:s och Botkyrka Direkts årliga pris. Oriana har arbetat på Fittjapulsen i 22 år!

”Jublet från alla barn, personal och vänner som samlats på fritidsgården Fittjapulsen för att hylla Oriana Montini med blommor, presentkort och en glasstatyett. – Det känns jättekul! Jag vill tacka alla som har röstat på mig. Det betyder mycket, jag har jobbat med ungdomar i 22 år och det här är ett bevis på att jag gör något bra, säger Oriana.”

Fabriken som ett pop-up-konstverk som bara fanns där och då. På gården var det graffititworkshops där besökare kunde prova på att måla.

Festivalen arrangerades av ungdomarna i verksamheten i samarbete med Skå festplats, Ekerö kommun och Graffitifrämjandet och besöktes av ca 700 personer under de två dagarna.

Vi tackar Ekerö kommun för ett gott samarbete. Och stort tack till de 1000-tals ungdomar genom åren som lagt så mycket tid och kreativitet på Fabriken – tillsammans skapade vi en magisk mötesplats!

Foto: Daniela Auerbach

Konstskolan Basis är centrum för Studieförbundet konstnärliga verksamhet i Stockholm. Skolan ligger i ett vackert 1700-talshus centralt på Södermalm. Där erbjuds konstnärlig grundutbildning, en konstnärlig fördjupningsutbildning och en utbildning i inredning och design. Utbildningarna har 76 studiemedelsberättigade studieplatser och står under statlig tillsyn genom Myndigheten för konst och kulturutbildningar. Basis ettåriga heltidsutbildningar ger en bred och gedigen grund för vidare studier på högskolenivå. Skolan har erfarna lärare, alla yrkesverksamma konstnärer och designers.

Strax före Jul anordnades Vintervernissage för heltidsstuderande.

Basis deltog tillsammans med Nyckelviksskolan i en paneldebatt, *Yrkesvägar efter Konst och kulturutbildningar* där tidigare studenter från båda skolorna berättade om hur deras studier lett vidare till högskolestudier och arbete. De förberedande utbildningarnas betydelse diskuterades.

Maria Saveland, rektor på Basis deltog även i ett samtal om maktmissbruk på konstutbildningarna, *Genierna på konstskolorna på Bonniers Konsthall* i mars.

På Basis möts även studiecirkelar inom konstområdet. Kursdeltagare, heltidsstuderande och andra intresserade ges möjlighet att i form av studiecirkelar fortsätta arbeta tillsammans med konstnärliga projekt och göra utställningar på Basis och på Högkulturs galleri.

Basis Forum

Basis Forum är konstskolan Basis format för publika programkvällar

om kultur och samhälle.

Programmet grundar sig i folkbildningstraditionen bland annat genom att det ska uppmuntra horisontellt samtal och delaktighet hos publiken. Ambitionen är att det ska erbjudas en studiecirkel i samband med varje programserie, som komplement och möjlighet till fördjupning och bearbetning av innehållet på egna villkor. Under våren arrangerades, med stöd från Stockholms Arbetareinstitutsförening, några föreläsningar med fokus på ett avkoloniserande och klassmedvetet perspektiv på konstområdet, för att bidra till en vidgad syn på konstämnet och dess position i samhället och staden:

Exkluderande design Fredrik Edin, doktorand i medie- och kommunikationsvetenskap vid Karlstads universitet, *Hästar i konsten – makt och förändring* Shiva Anoushirvani, konstnär och forskare på Kungliga Konsthögskolan, *Ett konstinstitut för diasporan*, Föreningen IDA och *Vägen till 2.0*, En handbok för an-

höriga till personer med förvärvat hjärnskada Bokpresentation med författaren och formgivaren Malin Blom. Alltid fritt inträde

Konstsnack på Konstskolan Basis – öppna samtal om konst varannan onsdag

Under hösten startades Konstsnack, där människor möts och samtalar om konst, ofta i samband till ett aktuellt ämne eller utställning. Tanken är att det ska vara ett forum för att närma sig konsten, väcka tankar och ge möjlighet att ställa frågor och diskutera. Konstsnack anordnas i samarbete med ARTmovement och Studieförbundet och kan även vara ambulerande och hållas i samband med utställning eller annat event. Alla är välkomna och tidigare erfarenhet av konst krävs inte. Samtalen har bl a handlat om Expressionismen, William Morris samt *Öppna väggar och visuell yttrandefrihet* i samarbete med Graffitifrämjandet.

Kurser

Varje termin erbjuder vi hundratals kurser, varav många kursnyheter som speglar trenderna i samhället och människors behov och intressen. Deltagare i kurser, föreläsningar och utflykter får sammanhang för att utveckla intressen och att träffas. För att möta nya behov och förändrade förväntningar på bildning, från yngre och äldre målgrupper, har vi under 2018 gjort en satsning för att bredda och stärka kursverksamheten med målet att öka antalet kurser och deltagare samt vår närvaro i länets kommuner.

Kursverksamheten inom dans och rörelse är fortsatt populär. Danssalarna i Brygghuset är navet för en stor del av verksamheten och här får både nybörjare och kursdeltagare på fortsättningsnivå möjlighet att utvecklas under ledning av erfarna ledare.

Etablerade kursfavoriter som *Argentinsk tango* och *Balett för vuxna nybörjare* lockar nya deltagare varje termin, och kursprogrammet fylls även på med nyheter varje år. Några av årets kursnyheter var *Fladdermusnatt på Långholmen*, *Att leda normkritiskt*, *Författarskola*, *Balett Barre* och *Första hjälpen – akut hundsjukvård*.

Vår konstskola Basis erbjuder kurser inom olika konstnärliga områden som teckning, skulptur, måleri och grafisk design. Barnens konstskola som finns i huset under helgerna är en annan mycket populär och fullbokad verksamhet. Basis öppna kroki på lördagar lockar många besökare.

Inom naturområdet kommer våra kunniga och engagerade lärare ofta från våra medlemsorganisationer som Naturskyddsföreningen och Stockholms Ornitologiska Förening. Våra mycket uppskattade svampkurser hölls av kunniga svampkonsulenter från Stockholms Svampvänner.

Andra populära kurser inom naturområdet året var våra fågelkurser och fågelutflykter såsom *Sjö- och skärgårdsfåglar*, *Skåda fågel vid Isbladskärret på Djurgården* och *Hjälstaviken*. En föreläsning på temat fåglar och ringmärkning genomfördes på Ringmärkningscentralen vid Naturhistoriska riksmuseet.

Våra odlingskurser med beskärning och trädvård, växtbäddar och plantering, höstplantering, hydroponisk odling och biodling är liksom

våra hantverkskurser i t ex svets och sotning är fortsatt fullbokade.

Öppet Hus i Brygghuset

I början av hösten arrangerade vi traditionsenligt ett öppet hus i Brygghuset och visade upp vår kursverksamhet inom natur, djur, kultur och miljö. Många kom och provade på våra olika aktiviteter; alltifrån *Skotsk dans*, *balett för vuxna*, *Taiji* och *Qi-Gong* till föredrag om att starta eget. Besökarna fick lyssna på fågelljud och få smakprov på våra naturkurser. Som vanligt var det mycket uppskattat och resulterade i flera anmälningar till höstens kurser.

Under hösten medverkade vi på Seniorsmässan på Stockholmsmässan. Vi pratade med besökarna om kursverksamheten och fick in en mängd tips på kursidéer som lockar seniorer. Idéerna bearbetas löpande i kursutvecklingen och till vårens kursprogram kom bland annat *Ballett för 65+* och *Jazzdans för 55+*.

Jägarskolan

Studieförbundet Stockholms län anordnar Jägarskolan i samarbete med Svenska Jägareförbundet. Målet är att utbilda ansvarstagande och bra jägare och leda fram deltagarna till

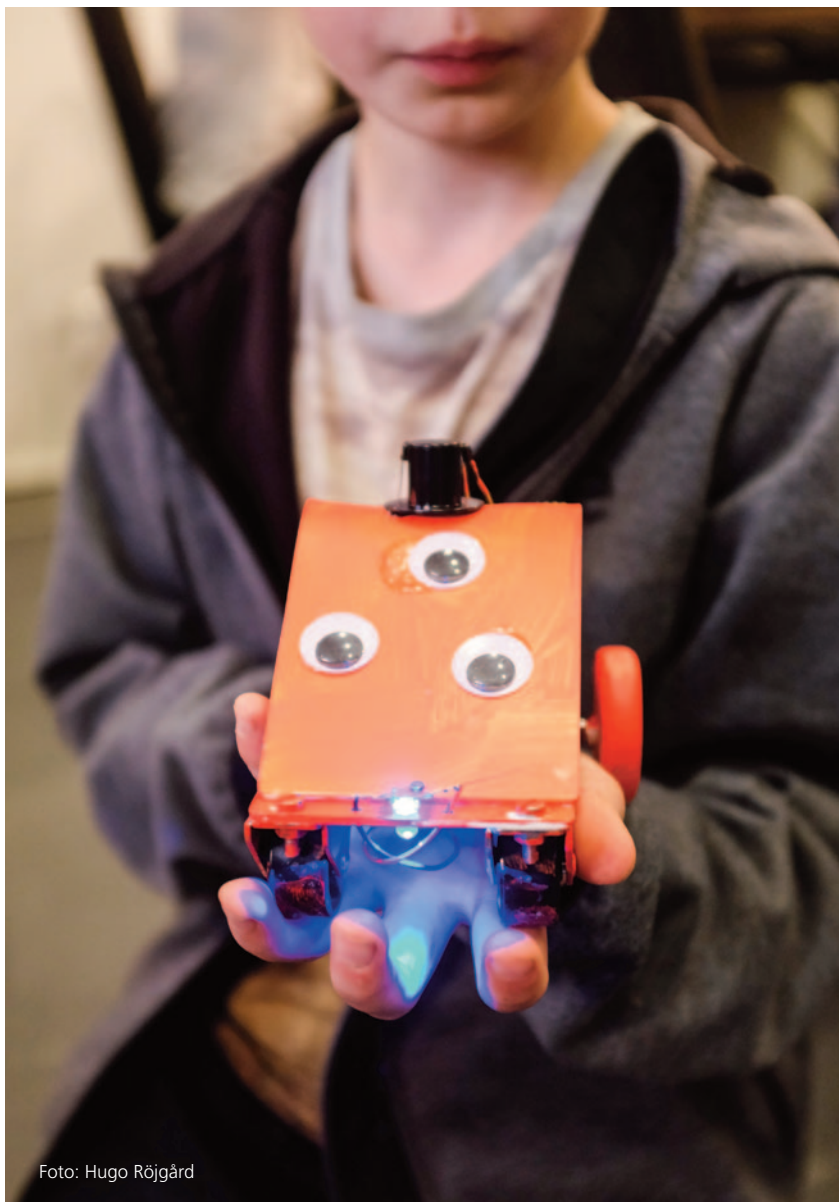

Foto: Hugo Röjgård

Foto: Daniela Auerbach

“Denna robotkurs är mycket viktig för vår son som inte kan idrotta.”

“Lugn miljö, bra förberett, systematiskt.”

“Små grupper som ger möjlighet att alla får den tid de behöver.”

Sagt om robotkursen

att klara jägarexamen vars teori och praktiska prov arrangeras separat efter avslutad jägarskola. Under hösten 2018 utökades Jägarskolan med två nya lärare varav en kvinna. Vi har under året genomfört Jägarskolan i Stockholm, Nacka, Norrtälje, Rimbo och på Ekerö. Jägarskolan har även bedrivits i samarbete med Bogsund och Gålö-jaktgård.

Citat från deltagare:

“Väldigt trevlig, kunnig och engagerande kursledare” “...en mycket bra lärare, gruppen i sig var fantastisk, bra och roliga diskussioner, högt i tak”

Bygg din egen robot

I vår fantastiska och oerhört populära kurs *Bygg din egen robot* får barn mellan 8 och 14 år, som är intresserade av elektronik och teknologi, lära sig om växellådor och hastighet, sensorer, kuggjul och överföring av rörelse, elmotorer, magnetfält, ström, lödning, spänning och motstånd. Vår lärare är utbildad tekniker och pedagog och ser det som viktigt att bidra till att barnens kan få ett större självförtroende och bli gladare vuxna. Kön är alltid lång till denna kurs som vi har utökat så mycket det går för att möta efterfrågan. Robotkursen är varje år inbjuden till Stockholms kulturfestival i augusti att på barnaktivitetsområdet på Norrbro framför Kungliga slottet.

Ledar- och föreningsutveckling

Studiefremjandet Stockholms län erbjuder ledar- och föreningsutveckling, kostnadsfritt för, och särskilt riktade till våra cirkelledare, personal, samt personer från våra medlems- och samarbetsorganisationer. Syftet är att stärka kvaliteten i vår verksamhet genom kontinuerlig fortbildning av våra ledare.

Det kallas ledarutveckling, just för att det handlar om att utveckla sitt ledarskap genom samtal och upplevelser tillsammans med andra. Grunden är folkbildningens pedagogik med erfarenhetsutbyte, reflektion och lärande tillsammans under ledning av utbildare med pedagogisk kunskap och erfarenhet från föreningslivet. Alla ledare möter olika utmaningar och förhåller sig olika till sitt ledarskap i gruppen. Samtidigt är många saker gemensamma: att hålla samman gruppen, att se till så att alla trivs, får komma till tals och utvecklas tillsam-

mans, och att gruppen når sina mål. Vi anpassar kurserna efter olika önskemål och kan erbjuda kurser på lättare svenska, för unga, för cirkelledare i musik och kultur, i en förenings egna lokaler eller skräddarsy utifrån särskilda förutsättningar.

Ledarutvecklingsprogrammet finns i tre steg (L1, L2, L3), där vi för varje steg fördjupar oss i folkbildningens pedagogik och i cirkelledarskapet. Under året har vi genomfört 24 st L1-kurser med totalt 334 deltagare. Vi har bl.a. för första gången hållit en L1 på somaliska med 18 engagerade deltagare. Vi har haft en L1 med fokus på att leda aktiviteter utomhus. Vi har haft 3 st L1 för hundfolk, en i samarbete med Stockholm Södra Brukshundklubb, en i samarbete med Solna/Sundbyberg Brukshundklubb, och ytterligare en som uppdragsutbildning till elever i årskurs 3 på Djurgymnasiet, inriktning hund.

Citat från deltagare i L1-utvärdering:

*"Seriöst, bildande, varmt och tryggt."
"Tack för en mycket trevlig och givande dag! Jag lärde mig en hel del nytt, och det var inspirerande att träffa andra ledare."
"Mycket proffsiga och*

engagerade kursledare som delade med sig både av sig själva som personer, och av tips och erfarenheter av hur man kan leda en grupp."

Under 2018 har vi även genomfört två stycken L2 med sammanlagt 33 deltagare; en allmän L2 och en L2 för Älskade Barn-ledare.

Kunniga utbildare ger nöjda deltagare

I årets deltagarutvärdering får vi ett snittbetyg på 5,38 poäng (på en skala där 6 poäng är högst). Ett mycket gott betyg till våra utbildare, och ett kvitto på att innehållet i kurserna upplevs som relevant av deltagarna.

Leda normkritiskt arbete

Under våren 2018 genomförde vi en helt ny studiecirkel för personer som vill leda normkritiskt arbete i sin förening eller organisation. Med utgångspunkt i Sveroks studiematerial "Tankebanken", höll vi fem träffar om praktiskt likabehandlingsarbete och ledarskap med normkritiskt perspektiv. Cirkeldeltagarna hade olika bakgrund, från näringslivet, gymnasieskolan och våra medlemsorganisationer. Alla deltagare gjorde en kartläggning av den egna organisationens

Lisa Malmgren leder workshop om grupp-utveckling.

normer, och utarbetade en plan för hur de skulle fortsätta arbeta tillsammans med andra i sin organisation. Efter avslutad studiecirkel startade två deltagare från 4H en studiecirkel för att arbeta med den egna föreningens inre demokrati och tillgänglighet.

Citat från deltagare: "Jag har fått upp ögonen för exakt vad det var som skavde i mig med vår förening. Jag gick från en allmänt dålig känsla, till att faktiskt förstå vad det handlar om. Nu har jag redskapen för att jobba vidare med detta, och jag känner faktiskt pepp! Där här ska vi göra tillsammans!"

Ledarforum

Alla aktiva ledare erbjuds att delta kostnadsfritt i olika ledarforum som vi arrangerar. I februari anordnade vi en workshop om dynamisk pedagogik – en metod där 11 deltagare med hjälp av kreativa och skapande övningar fick reflektera kring sitt eget ledarskap. Kvällen leddes av Petra Skogh och Paula Ekström, konstnärer och pedagoger.

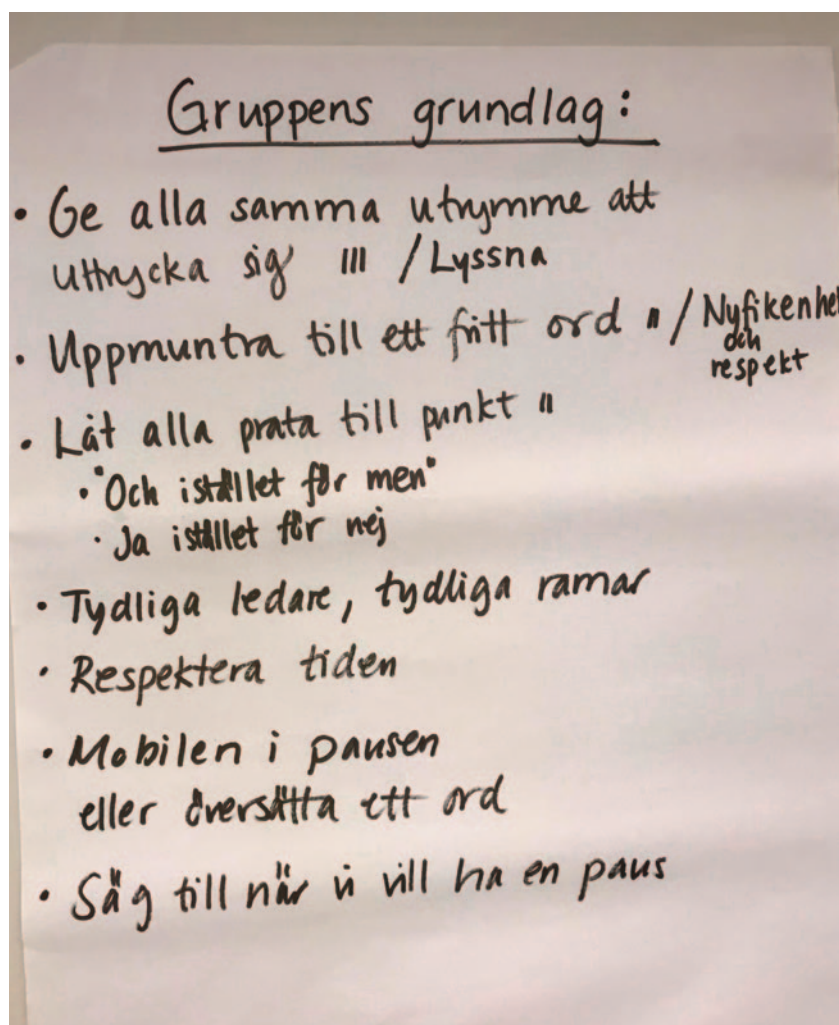
I mars fick vi besök av ledarskapskonsulten Peter Rimsby, som höll i en kväll om ledarskap utifrån medvetenhet om människors psykologiska beteenden och drivkrafter. 17 deltagare lyssnade och gjorde grupparbeten.

Planera arrangemang!

På förfrågan från ungdomar som ville göra en kulturfestival, så bjöd vi under våren in till en kväll om att komma igång med att arrangera. Under några timmar samlades unga människor med idéer för att dela med sig av sina tankar, och för att lära sig mer om projektplaner, trygghet & säkerhet på festival och hur en går från idé till verklighet. Vi upprepade konceptet under hösten, och sammanlagt deltog 25 personer.

Hjärt- & lung räddning, HLR

Våra aktiva ledare erbjuds kostnadsfritt att delta i våra Hjärt- & lung räddningskurser. Under 2018 har 17 personer utbildats i livräddande insatser i våra HLR-utbildningar.

Föreningsutveckling

Under 2018 har vi haft 6 kurser i Grundläggande föreningskunskap och Styrelseutbildning, med sammanlagt 62 deltagare. Vi går igenom föreningsdemokratin, de olika styrdokumenterna i föreningen, årsmötet som det högsta styrande organet, styrelsens ansvar och arbetsuppgifter, styrelseledamöternas olika roller, mötesformalia, protokollskrivning och styrelsens beslutsmandat.

Vi har också genomfört en kassörskurs, en styrelseutbildning för Friluftsförbundet, en föreningskunskap i Sigtuna, samt ett öppet kulturprogram om att Starta ideell förening.

Citat från deltagare i Grundläggande föreningskunskap:

"Nu har jag mycket lättare att förstå våra olika roller i styrelsen!" "Mycket

kompetenta ledare! Väldigt dynamiskt och intressant." "Jag har lärt mig otroligt mycket och känner mig sugen på att engagera mig i föreningen ännu mer."

Under hösten har utbildningsansvarig hos oss varit processledare vid utvecklingsdagar för styrelse och personal för Riksförbundet Svensk Trädgård och Koloniträdgårdsförbundet. Uppdraget var att planera och processleda grupperna i ett visionsarbete, med fokus på att stärka den egna organisationen och vårda och utveckla kontakterna med medlemmar och andra samarbetspartners.

Citat från deltagare:

"Mina kollegor har sådan kunskap och kapacitet! Tack för att du hjälpte oss att få syn på det idag!"

Kvalitet

Vi fortsätter att förbättra vårt systematiska kvalitetsledningssystem. En viktig del har varit vår avvikelserapportering där ledningsgruppen hanterar synpunkter och klagomål från personal, deltagare, myndigheter och allmänheten.

Granskningen 2017 har lett till en åtgärdsplan på avdelningsnivå för förenkling och kvalitetssäkring av administration, mer lättanvända och bättre arbetsplaner, fortsatt satsning på anpassade ledarutbildningar och stärkt utbildning för cirkelledare om regelverket i förhållande till syftet med statsbidraget. Fler besök och stickprov i verksamheten görs och arbetet med att stötta föreningar vid arrangemang utvecklas ständigt.

Under året har vi lagt fokus på att

förtydliga anordnarskapet och beskriva det mervärde vi tillför vid samarbete med föreningarna.

Fyra ögons princip gäller precis som tidigare och alla verksamhetslisor granskas av två personer före slutrapportering. På verksamhetsmöten och personalmöten diskuteras regelbundet folkbildningens etikfrågor och en stor del av personalen deltar också på Länsbildningsförbundets årliga etikkonferens.

Studiefremjandet kommer fort-

sätta med introduktioner, ledarutbildningar och besök hos grupper och föreningar. Årligen görs också olika typer av stickprov för att säkra kvaliteten i verksamhet.

Nöjda deltagare

Undersökningar för att mäta deltagarnöjdheten görs löpande av hur våra cirklar och kurser upplevs av deltagarna. Resultaten följs noggrant upp i respektive team och arbetsgrupp för arbetet med ständig förbättring.

Personal

Antalet anställd personal på avdelningen har under året ökat och i medeltal varit ca 67 personer. Under året har vi även anlitat cirka 490 arvoderade ledare, lärare och annan personal i vår folkbildnings- och uppdragsverksamhet.

Vi har kollektivavtal via tjänstemannaavtalet mellan Unionen och IDEA samt via cirkelledaravtalet mellan Lärarförbundets och Lärarnas Riksförbunds Samverkansråd, Teaterförbundet och Studieförbunden.

Vidareutbildning

Såväl den administrativa personalen som vår ledar- och lärarkår har deltagit i kurser och internutbildningar av olika slag under året. Förutom ledarutveckling och personalutbildningar

har det även varit kurser i föreningsutveckling och ekonomi för kassörer. Dessutom har många deltagit i Länsbildningsförbundets etikkonferens. I maj när den nya dataskyddsförordningen, GDPR, infördes gick personalen diverse utbildningar, varav en obligatorisk från riks.

Maria Thunberg, från Studiefremjandet i Skåne-Blekinge höll en uppskattad föreläsning om vikten av det goda värdskapet för all personal och lärare i Brygghuset.

Konferenser under året

I maj varje år har vi en konferens med ledningsgrupp och styrelse där vi arbetar med omvärldsanalys samt riktlinjer för kommande verksamhetsplan.

Planeringskonferensen i september med all personal och styrelsen innehöll bland annat en föreläsning om konfliktförebyggande kommunikation och bemötande av personer i affekt.

Emma Frans, Årets folkbildare

2017 (Föreningen Vetenskap och Folkbildning), föreläste om sin bok "Larmrapporten – Att skilja vetenskap från trams".

Ett uppskattat avbrott i konferensen gav vårt besök och den guidade turen på Millesgården då vi fick se William Morris vackra mönster. Som avslut lyssnade vi på Anna Sjöström, "Promilletanten", då hon föreläste om hur alkoholproblem uppstår och kan förebyggas.

Möten och informationsspridning

- Personalmöte en gång per månad med all personal. Demokratisk dagordning tillämpas.
- Verksamhetsmöten är ett forum då alla verksamhetsutvecklare träffas och diskuterar etik-, rapporterings-, samarbets- och verksamhetsfrågor.
- Team och arbetsgrupper har möten ca varannan vecka.
- Ledningsgruppsmöten varannan vecka och fackklubbens ordförande deltar vid behov i slutet av dessa möten. Klubben har två personalrepresentanter i styrelsen som närvarar vid styrelsens möten.
- Skyddskommittén har två möten per termin där vi går igenom alla frågor om den psykiska och fysiska arbetsmiljön samt planerar in våra skyddsronder i lokalerna.
- Uppföljning av den årliga medarbetarenkäten har gjorts i varje team med respektive chef, skyddsombud och verksamhetschefen närvarande. En handlingsplan per team tas fram och utgör underlag för vårt gemensamma kvalitetsarbete.
- Varje fredag skickas ett veckomail ut till all personal där vi samlar viktig och relevant information som hämt under veckan samt det som komma skall närmaste veckan.
- Vår personalhandbok "Så här fungerar det" uppdateras löpande, delges alla nyanställda och går igenom på september månads personalmöte.

FOSAM-stipendiat

Stockholms kulturnämnds Folkbildningsstipendiat 2018 var Studieförbundets Hamse Jibrir Abdi, en engagerad och nyfiken folkbildare som

brinner för ungdomsfrågor. Som cirkelledare och föreläsare ansvarar han för ungdomsverksamheten i den stora somaliska föreningen Röda havet. Han är en positiv förebild för många unga på Järva. Hamse är en nytänkande föreningsmänniska som kommer att ta folkbildningen in i framtiden.

Länsbildningsförbundets förtjänstecken tilldelades i april Studieförbundets Mohammed Qamaruddin. Mohammed är en sann folkbildare som i 18 år, med innerligt engagemang, omsorg och tålmod, har byggt upp starka relationer och en unik verksamhet med de etniska för-

eningarna i de mångkulturella ytterstadsområdena i Stockholms län. Mohammed är agronomen som via sin passion för naturen tidigt skapade vägar till naturupplevelser genom projektet 08-kompis, tillsammans med Jägarförbundet, Bruks Hundsklubben och Sportfiskarna. Han har byggt ett stort förtroende i grupper som annars skulle vara svåra att nå ut till med folkbildningen. Mohammed personifierar folkbildningens idé. Med sin kärlek till natur och kultur via litteratur och poesi, bjuder han in till en förhöjd känsla av gemenskap hos sina cirkeldeltagare såväl som bland personalen på Studieförbundet Stockholms län.

Ekonomisk resultat

Bokslutet och det ekonomiska resultatet i detalj redovisas i en separat årsredovisning. I detta avsnitt kommenteras ekonomiska resultatet översiktligt

Verksamhetsår	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Summa intäkter	40 180	38 660	46 139	58 068	62 686	64 698	66651
Summa kostnader	-39 557	-37 038	-44 150	-55 433	-59 001	-61 598	-67824
Resultat före avskrivningar	623	1 622	1 989	2 635	3 685	3 100	-1173
Avskrivningar	-728	-791	-769	-369	-199	-160	-212
Verksamhetens resultat	-202	831	1 220	2 266	3 486	2 940	-1385
Resultat av finansiella poster	-94	74	27	-63	75	241	68
Årets resultat	-108	905	1 247	2 203	3 561	3 181	-1317

Underskott

När året är slut kan vi konstatera att underskottet blev något högre än budgeterat. Det beror på att fonder skrivits ner och att pensionskostnader blev högre än budgeterat.

Hamburgerbryggeriet AB

Under året har verksamheten i Bryggarsalen, i form av ett helägt Hamburgerbryggeriet, AB gjort ett mer positivt resultat än någonsin. Resultatet är 643 000 kr på en omsättning av 14,37 miljoner kr.

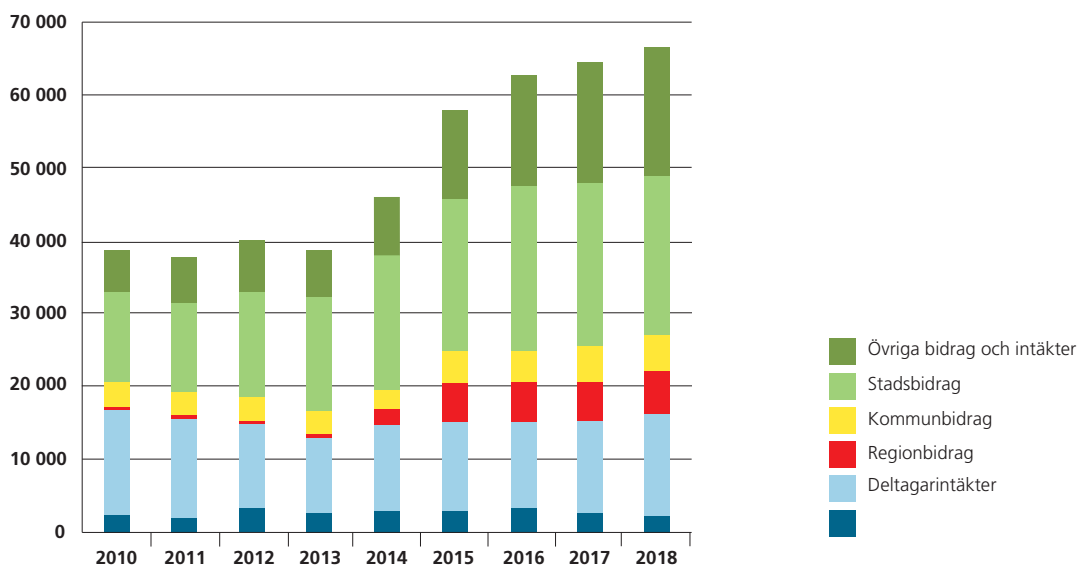
Hur stats- och kommunbidraget förändrats de senaste åren (i kr)

Verksamhetsår	Statsbidrag	Kommunbidrag	Regionbidrag	Bidrag totalt
2007	12 233 692	4 421 972		16 655 664
2008	12 202 591	3 907 292		16 109 883
2009	12 652 798	4 027 711		16 680 509
2010	12 349 888	3 442 911		15 792 799
2011	12 471 728	3 425 231		15 896 959
2012	14 752 496	3 259 217		18 011 713
2013 (1)	15 901 127	3 328 519		19 229 646
2014	18 461 725	3 753 220		22 214 945
2015 (2)	21 083 788	4 415 350	5 151 967	30 651 105
2016	22 662 032	4 326 032	5 383 916	32 371 980
2017	22 574 708	4 698 377	5 471 232	32 744 317
2018	22 114 608	4 868 380	5 740 685	32 723 673

(1) Inkl. statsbidrag avseende Stockholm Norra för perioden 1 juli-31 december

(2) Organisationsförändring genomförd 1 januari 2015

Översikt över vår ekonomiska omsättning 2010-2018, kkr

Bland de projektbidrag som har erhållits under året finns medel från bland annat Allmänna arvsfonden, Naturvårdsverket, Delegationen mot segregation, kommuner och Länsstyrelsen i Stockholms län.

Resultaträkning

Intäkter	2017	2018
Deltagarintäkter, hyror	12 764	14 219
Statsanslag	22 574	22 115
Regionbidrag	5 471	5 740
Kommunanslag	4 698	4 868
Lönebidrag	710	545
Övriga intäkter	18 481	19 164
Summa intäkter	64 698	66 651
Kostnader		
Verksamhetskostnader, förenings/projektstöd	-8 324	-9 399
Personalkostnader inkl fakturerade lärare	-39 998	-43 585
Lokaler, inventarier	-10 124	-11 611
Kontorskostnader	-1 820	-1 983
Frakt, transport, resor	-418	-564
Marknadsföring	-852	-664
Diverse kostnader	-62	-18
Summa kostnader	-61 598	-67 824
Resultat före avskrivningar	3 100	-1 173
Avskrivningar	-160	-212
Verksamhetens resultat	2 940	-1 385
Finansiella intäkter och kostnader		
Intäktsräntor	243	68
Kostnadsräntor	-2	0
Resultat efter finansiella poster	3 181	-1 317
Extraordinära intäkter och kostnader		
Extraordinära intäkter	0	0
Extraordinära kostnader	0	0
Årets resultat	3 181	-1 317

Verksamhetsstatistik

Uppnådda volymmål i studietimmar och antal unika deltagare

	2014	2015	2016	2017	2018
Studiecirkel	316 845	365 046	379 829	413 783	431 480
Unika deltagare cirkel	11 373	11 558	11 968	11 996	12 386
Kulturprogram	17 622	21 681	24 408	22 365	27 648
Annan folkbildningsverksamhet	8 474	14 174	14 148	18 757	16 949
Unika deltagare AF	2 726	2 684	2 562	2 796	3 551
Antal studietimmar totalt	342 941	400 901	418 385	454 905	476 077

Folkbildningsverksamheten fördelad på våra 26 kommuner 2018

Kommun	Studiecirklar	Annan Folkbildning	Kultur- program	Totalt stim	Unika deltagare	Unika deltagare
BOTKYRKA	8 582	30	540	9 152	345	118
DANDERYD	24	109	144	277	14	32
EKERÖ	2 281	549	225	3 055	177	116
HANINGE	8 189	591	549	9 329	275	65
HUDDINGE	4 318	42	648	5 008	300	143
JÄRFÄLLA	5 138	115	360	5 613	113	92
LIDINGÖ	176	16	90	282	36	11
NACKA	7 504	315	1 116	8 935	409	215
NORRTÄLJE	3 202	142	2763	6107	443	97
NYKVARN	34	10	288	332	15	8
NYNÄSHAMN	351	46	18	415	65	58
SALEM	134	0	9	143	7	0
SIGTUNA	396	105	378	879	54	35
SOLLENTUNA	714	48	99	861	25	134
SOLNA	26 219	9	216	26 444	784	6
STOCKHOLM	345 416	13 321	17 496	376 233	8 242	2 399
SUNDBYBERG	2 827	69	153	3 049	142	55
SÖDERTÄLJE	3 203	1 043	189	4 435	356	101
TYRESÖ	2 454	26	252	2 732	124	20
TÄBY	1 023	0	288	1311	44	0
UPPLANDS-BRO	331	45	225	601	68	31
UPPLANDS-VÄSBY	4 648	42	99	4 789	92	24
VALLENTUNA	1 188	85	243	1516	150	47
VAXHOLM	196	14	900	1110	62	13
VÄRMDÖ	2 064	142	270	2 476	212	61
ÖSTERÅKER	868	35	90	993	101	30
Totalt:	431 480	16 949	27 648	476 077	12 655	3 911

Verksamhetsstatistik

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Studiecirkeltimmar	318 674	351 007	365 046	379 829	413 783	431 480
Antal studiecirkelar	3 929	4 201	4 124	4 299	4 577	4 588
Unika deltagare studiecirkelar	11 399	11 373	11 558	11 968	11 996	12 386
Kulturprogram – timmar	28 539	26 361	21 681	24 408	22 365	27 648
Antal kulturprogram	3 171	2 929	2 409	2 712	2 485	3072
Antal deltagare i kulturprogram	202 286	270 420	97 576	130 723	97 341	134 501
Annan folkbildning - timmar	11 046	13 067	14 175	14 148	18 757	16 949
Antal arr annan folkbildning	425	456	462	449	474	532
Unika deltagare annan folkbildning	2 296	2 726	2 684	2 562	2 796	3 551
Antal studietimmar totalt	358 259	390 435	400 901	418 385	454 905	476 077

Unika Deltagare

	Studiecirklar		Annan Folkbildning	
	2017	2018	2017	2018
Adoptionscentrum	0	6	10	11
Benadir Idrottsförening	15	15	0	0
Eritreanska föreningen i Husby, Kista-Akalla	59	47	0	0
Friluftsförbundet	56	62	31	118
Fältbiologerna	0	3	0	0
Förbundet Skog och Ungdom	0	0	0	0
Galka Utbildning och Utveckling	44	60	28	38
Hem och Skola	0	0	0	0
Jorbrukare-Ungdomens Förbund	0	0	0	0
Jordens Vänner	0	0	0	0
Koloniträdgårdsförbundet	43	51	0	0
Naturskyddsföreningen (SNF)	37	26	0	0
Riksförbundet Sv 4H	21	29	574	195
Röda havet		52		75
Somaliska Föräldrar och Modersmålsföreningen i Spånga Tensta	74	96	5	14
Sportfiskarna	0	0	0	0
Svensk Live – unga arrangörsnätverket	43	6	0	0
Svenska Brukshundklubben	1 717	1 712	273	358
Svenska Jägareförbundet	104	86	17	19
Svenska Kennelklubben	881	818	155	133
Svenska Turistföreningen STF	12	8	8	8
Sveriges Hundungdom	49	25	13	62
Sveriges Ornitologiska förening	8	0	0	0
Sverok	119	177	17	110
Summa alla medlemsorganisationer	3 282	3279	1 131	1141

Typ av verksamhet i antal studietimmar

	Studiecirklar				Kulturprogram				Annand folkbildning			
	2017		2018		2017		2018		2017		2018	
	Arr	Timmar	Arr	Timmar	Arr	Timmar	Arr	Timmar	Arr	Timmar	Arr	Timmar
Adoptionscentrum	0	0	1	9	2	18	1	9	1	14	1	11
Benadir Idrottsförening	14	3 296	12	2 872	0	0	0	0	0	0	0	0
Eritreanska föreningen i Husby, Kista-Akalla	66	6 220	31	4 664	1	9	0	0	0	0	0	0
Friluftsförbundet	6	189	8	230	134	1 206	181	1 629	4	48	16	168
Fältbiologerna	0	0	1	18	0	0	2	18	0	0	0	0
Förbundet Skog och Ungdom	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Galka Utbildning och Utveckling	31	2 227	25	2 179	0	0	0	0	20	1 301	21	1 662
Hem och Skola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jorbrukare-Ungdomens Förbund	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jordens Vänner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kolonitrådgårdsförbundet	6	85	8	140	70	630	110	990	0	0	0	0
Naturskyddsföreningen (SNF)	7	158	4	118	204	1 836	143	1 287	0	0	0	0
Riksförbundet Sv 4H	2	42	3	146	5	45	0	0	44	1 067	18	332
Röda havet			17	1 065			70	630			13	1 042
Somaliska Föräldrar och Modersmålsföreningen i Spånga Tensta	34	2 438	34	2 443	0	0	0	0	4	324	3	168
Sportfiskarna	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Svensk Live – unga arrangörsnätverket	7	387	4	276	11	99	12	108	0	0	0	0
Svenska Brukshundklubben	319	5 720	357	6 168	30	270	37	333	45	433	69	611
Svenska Jägareförbundet	10	408	8	344	157	1 413	127	1 143	2	34	2	28
Svenska Kennelklubben	129	3 691	110	4 190	139	1 251	79	711	26	221	21	184
Svenska Turistföreningen STF	2	32	2	26	67	603	132	1 188	1	17	1	7
Sveriges Hundungdom	9	142	6	78	4	36	1	9	2	25	8	81
Sveriges Ornitologiska förening	1	20	0	0	68	612	88	792	0	0	0	0
Sverok	37	1 042	56	1 392	51	459	44	396	4	117	7	81
Totalt	680	26 097	687	26 358	943	8 487	1 027	9 243	153	3 601	180	4 375

Studiefrämjandets Medlemsorganisationer

Studiefrämjandet Stockholms län
 Brygghuset, Norrtullsgatan 12 N Box
 6361, 102 35 Stockholm
 Tel: 08-555 352 00
stockholm@studieframjandet.se
www.studieframjandet.se/stockholm
 Kontorstider 08.30-17.00
 Bankgiro 714-9214
 Bankgiro med OCR 592-9286

Våra övriga verksamhetslokaler:

Fittja
 Fittjapulsen/Fittjaskolan Stökhagsvägen 1
 Tel: 070-728 70 80

Högdalen
 Högkulturen, Högdalsplan 12
 Tel: 08-555 352 00

Nacka
 Finntorpsvägen 3 C
 Tel: 08-55535200

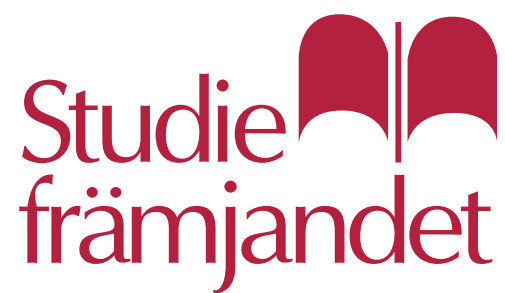
Norrtälje
 Posthusgatan 2
 Tel: 08-555 352 27

Tensta
 Hagstråket 13
 Tel: 08-555 352 00

Tumba
 Lagret, Storstrevsvägen 4
 Tel: 08-530 311 05

Konstskolan Basis & Inredningsskolan
 Folkungagatan 147
 Tel: 08-642 44 13
www.basis.se

Musikhus med replokaler och inspelningsstudios (www.replokaler.nu):
 EastmanOlivecronas väg 17, Stockholm
 Brygghuset, Norrtullsgatan 12 N, Stockholm
 Studio 32, Ankdammsgatan 32, Solna
 Lagret, Storstrevsvägen 4, Tumba
 Alphyddan, Alphyddsvägen 1, Nacka

Studieförbundet Stockholms län

Bryggerhuset, Norrtullsgatan 12 N, Box 6361, 102 35 Stockholm